

عصر اقتصاد

ویژه نامه تخصصی
معدن و فولاد

www.asre-eghtesad.com

اروزنامه بین المللی اقتصادی صبح ایران | دی ۱۴۰۱

اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۳؛ دولت‌ها چگونه می‌توانند بحران انرژی را در سال ۲۰۲۳ بدتر کنند؟

خسارت سنگین اقتصاد کشور از قطعی برق و گاز صنعت فولاد

ظرفیت تولید فولاد در جهان؛ تولید فولاد در اوکراین در حال اتمام است

فولاد مبارکه طلایه دار بومی سازی کشور

۱ شروع بومی سازی:

از دوران ساخت و ابتدای بهره برداری

۲ هدف بومی سازی: خود کفایی در تامین پایدار مواد، قطعات و تجهیزات

۳ ایجاد واحد بومی سازی از ۲۰ سال پیش (سال ۱۳۸۱)

۱۳۸۱

۴ ۱۰۰/۱۰۰۰

بومی سازی بیش از ۱۰۰ هزار ماده، قطعه و تجهیز طی ۲۰ سال گذشته

۵ ۴۸۵۰

میلیارد ریال صرفه جویی بیش از ۴۸۵۰ میلیارد ریالی حاصل از بومی سازی قطعات در سال ۱۴۰۰

۶ ۲۹۳۱

میلیون دلار صرفه جویی ارزی ۲۹۳۱ میلیون دلاری حاصل از بومی سازی طی ۲۰ سال گذشته

انتقال دانش و تجربه بومی سازی به دیگر صنایع فولادی و معدنی کشور

توسعه بومی سازی در صنایع فولادی کشور از طریق توانمندسازی شرکت های دانش بنیان

۷ تشکیل کمیته سرمایه گذاری خطر پذیر برای استفاده بهتر از خدمات و محصولات شرکت های دانش بنیان

۸ ایجاد شرکت پشتیبانی و توسعه فناوری و نوآوری، برای تقویت زیر ساخت های زیست بوم فناوری و نوآوری (ایجاد زیر ساخت های مالی و فیزیکی در دانشگاه ها و شهرک های علمی و تحقیقاتی)

۷۶ میلیون دلار
صرفه جویی ارزی حاصل
از بومی سازی از ابتدای
سال ۱۴۰۰ تا کنون در
شرکت فولاد هرمزگان

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان

HIMCO

شرکت مدیریت بین المللی همراه جاده، ریل، دریا (همکو)

Hamrah International Management co. (HIMCO)

- سرمایه گذاری و ایجاد اسکله و پایانه مکانیزه تخصصی صادرات و واردات مواد معدنی و محصولات فولادی
- انجام حمل و نقل ریلی و توسعه ناوگان ریلی شرکت های سهامداری با خرید واگن
- تجهیز و توسعه تاسیسات حمل و نقل ریلی، دریایی، بندری و جاده ای
- انجام فعالیت های خدماتی، بازرگانی، عمرانی، مرتبط با ایجاد اسکله های بندری و سازه های دریایی
- برنامه ریزی، هماهنگی، مدیریت و مشاوره در خصوص کلیه فعالیت های حمل و نقل معدنی و فولادی با مزیت ریلی، دریایی، جاده ای
- مدیریت تامین و ساخت پروژه های بزرگ عمرانی

تهران، میدان آرژانتین، خیابان احمد قسیر، کوچه هجدهم، پلاک ۴، طبقه سوم

www.hamrahcompany.com ۰۲۱ ۸۶۱۲۰۶۳۱ - ۸۶۱۲۲۹۲۷

info@hamrahcompany.com ۰۲۱ ۸۶۱۲۲۶۴۸

شرکت سنگ آهن
کهر زمین
Geharzamin Iron
Ore Company

شرکت معدنی و
صنعتی گل گهر
Golgozar Mining &
Industrial Company

شرکت معدنی و
صنعتی چادرملو
Chodermaku Mining
& Industrial Co.

شرکت گروه مدیریت
سرمایه گذاری امید
Omid
Investment Group

شرکت تجلی توسعه
معدن و فلزات
Tabli mines & metals
Development Co.

شرکت سرمایه گذاری
توسعه معدن و فلزات
Mines & Metals Development
Investment Company

صاحب امتیاز:

موسسه عصر سرآمدان اقتصادی

مدیرمسئول:

علی پاکزاد

سردبیر:

زیر نظر شورای سردبیری

مدیر اجرایی ویژه نامه :

زینب غضنفری

همکاران:

طاهره گودرزی،

محمدعلی غلامرضایی،

پرهام کریمی،

ناعمه شاهوردی‌لو،

محمد امین صراف،

زهرا ملاقلی پور،

خدیجه محمدی،

محبوبه آوریده

مدیر هنری:

فاطمه یزدانی

مدیرچاپ و توزیع:

رحیم فرشی جلالی

چاپ و صحافی:

مجمع چاپ طایفه

نشانی: خیابان ولیعصر، خیابان دمشق

پلاک ۱۱ واحد ۲

کد پستی: ۱۴۱۶۷۸۳۸۶۳

تلفن: ۸۸۹۴۸۱۰۴۸

فکس: ۸۸۹۰۶۴۴۷

همراه: ۰۹۰۳۷۳۹۶۹۲۹

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۹۴۵۲۹۳۰۷

www.asre-eghtesad.com

Telegram: @asreeghtesad

نسخه pdf ویژه‌نامه را از سایت روزنامه

در یافت کنید.

این بار فرصت‌سوزی نکنیم

علی پاکزاد

بحران انرژی جهانی ناشی از جنگ اوکراین، تولیدکنندگان زیادی را از قطب‌های اصلی تولید فولاد تا اروپایی‌هایی که هم در تولید و هم مصرف جایگاه ویژه‌ای دارند، درگیر خود کرده است.

اکنون در چنین اوضاعی آخرین آمارها گویای یک فرصت طلایی، هرچند کوتاه و هرچند زودگذر ولی قابل استفاده و پرمفعت است.

رشد تولید فولاد در ایران همزمان با کاهش تولید اروپایی‌ها رخ داد و براساس اطلاعات ارائه شده، رشد ۹ درصدی تولید فولاد در ایران طی ۱۰ ماهه نخست سال ۲۰۲۲ میلادی در شرایطی به ثبت رسید که صنایع فولادی در روسیه، آلمان و حتی چین و آمریکا در دوره فوق، رشدهای منفی را تجربه کردند.

این همزمانی همان دریچه کوچکی است که در نهایت تا بهار بتوانیم از آن بهره‌برداری کنیم، اگر در کشور یک متولی مشخص توزیع انرژی وجود داشته باشد. با در نظر گرفتن همین فرصت‌ها امکان حمایت و هدایت گاز در صنایع فولادی وجود دارد و با در نظر گرفتن همین فرصت طلایی می‌توان بهره‌مندی فوق‌العاده‌ای برای اقتصاد کشور به ارمغان آورد.

کشور ما تجربه‌های فراوانی در فرصت‌سوزی دارد، اقتصاد ایران هر ساله به دلایلی مانند بی‌عملی، نگرش‌بخشی، فساد، ابهامات قانونی و... هزاران فرصت را به باد می‌دهد.

در این ساختار بیابید تنها این یک فرصت را از دست ندهیم، صنعت فولاد ایران دارایی است که باید به درستی از آن استفاده کنیم، این دارایی به بهای تمامی مزیت‌های اقتصادی که در این سال‌ها به آن اختصاص داده شده سر برآورده و بالیده است، برای استفاده از این فرصت در ساختار تصمیم‌گیری و اجرایی دولت اراده‌ای هدفمند نیاز داریم تا به درستی و براساس لحظه‌های طلایی پیش رو به سرعت تصمیم‌سازی کنیم.

لطفا این بار فرصت‌سوزی نکنید

- ۵ خسارت سنگین اقتصاد کشور از قطعی برق و گاز صنعت فولاد
- ۸ حضور پر قدرت شرکت گهر زمین در بازارهای خارجی
- ۹ افزایش امید سرمایه گذاران با عملکرد قابل قبول کگل؛ تنور زمستان گل گهر گرم می شود
- ۱۰ قیمت گذاری دستوری همچنان راهکار اصلی مهار تورم؛ جبران زیان تولیدکنندگان از جیب مصرف کننده نهایی
- ۱۱ چه سرنوشتی در انتظار اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۳ است؟
- ۱۲ مدیرعامل صبا فولاد خلیج فارس: سوبسید عامل توسعه نیافتگی حمل و نقل ریلی است
- ۱۴ راهی که سالهاست اشتباه می روید، شرکت های کوچک را هم در یابید
- ۱۶ آشنایی با تنها حامی دولتی صنایع کوچک
- ۱۸ اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۳؛ دولت ها چگونه می توانند بحران انرژی را در سال ۲۰۲۳ بدتر کنند؟
- ۱۹ انرژی در سال ۲۰۲۳؛ چین و هند، بازیگران اصلی تقاضای انرژی در سال جدید میلادی
- ۲۰ ظرفیت تولید فولاد در جهان؛ تولید فولاد در اوکراین در حال اتمام است
- ۲۱ فولاد مبارکه اصفهان به دنبال رکورد جدید
- ۲۲ ارزشمندی بالای تاسیکو با سبد سهام قدرتمند
- ۲۴ صرفه جویی ۷۵.۵ میلیون دلاری فولاد هرمزگان از بومی سازی
- ۲۶ قطع گاز و لرزه سرما بر اندام صنعت فولاد خراسان
- ۲۸ افزایش تولید ۱۱ درصدی مجمع فروکروم جغتای
- ۳۰ مروری بر وضعیت و چالش های ارزیابی اثرات محیط زیستی در ایران

خسارت سنگین اقتصاد کشور از قطعی برق و گاز صنعت فولاد

زینب غضنفری

کمبود برق در تابستان و گاز در زمستان یکی از موانع اساسی تولید به خصوص در صنعت فولاد در کشور به شمار می‌رود. بدون شک بسیاری از شرکت‌های فولادسازی به دلیل قطع برق و گاز به اهداف و پیش‌بینی‌های خود دست نمی‌یابند. محدودیت‌های ناشی از قطع شدن برق و گاز برای واحدهای فولادسازی، با پیامدهای منفی همراه است که یکی از این پیامدها، کاهش میزان تولید و محقق نشدن اهداف این شرکت‌هاست، در حالی که فولادسازان کشور که به تعطیلی اجباری و محدودیت‌های مصرف برق و گاز مکلف می‌شوند، از هیچ حمایتی برای جبران هزینه‌های مالی، بیمه‌ای و کارگری برخوردار نمی‌شوند.

بر اساس برآوردها، قطع برق روزانه بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیارد تومان برای صنعت فولاد هزینه به همراه دارد و قطعی برق در تابستان امسال بالغ بر ۶ میلیارد دلار برای واحدهای فولادسازی خسارت به بار آورده است. میزان تولید فولاد به صورت ماهانه حدود ۲/۵ میلیون تن و روزانه حدود ۱۰۰ هزار تن در روز برآورد می‌شود که با قطع برق و گاز این میزان در سال جاری کاهش قابل ملاحظه داشته و منجر به کاهش درآمد شرکت‌های تولیدکننده فولاد و افزایش قیمت در بازار شد.

البته تعطیلی تولیدکنندگان صنعت فولاد در واقع به تعطیلی بسیاری از صنایع و حوزه‌های بالادستی و پایین‌دستی این صنعت نیز منجر می‌شود. برای نمونه در صنعت فولاد تعطیلی و کاهش شدید تولید، به تعطیلی و کاهش شدید تولید صدها واحد تولیدی کوچک که تامین‌کننده مواد اولیه و قطعات مورد نیاز صنعت فولاد هستند، می‌انجامد. اکنون با تعطیلی و کاهش تولید صنعت فولاد به دلیل قطع برق و گاز، هزاران شغل غیرمستقیم که به واسطه فعالیت فولادسازان شکل گرفته نیز به تعطیلی کشیده شده‌اند و واحدهای پایین‌دست با آسیب جدی و خطر تعطیلی همراه شده‌اند.

هرساله با گرم شدن تدریجی هوا و افزایش خاموشی‌ها، قطعی برق و با سرد شدن هوا، کاهش گاز مصرفی صنایع کلیدی کشور به عنوان اولین راهکار مدنظر قرار گرفته و این روند سیکلی هر ساله تکرار می‌شود. غافل از اینکه در میان همه واحدهایی که با قطعی برق و گاز مواجه می‌شوند، صنایع فولاد، سیمان و پتروشیمی که اتفاقاً جزو صادرات‌محورترین صنایع کشور به حساب می‌آیند، به شدت از این موضوع متضرر شده و زیان ناشی از آن نه تنها سهامداران خرد و بازار سرمایه را متاثر می‌کند، بلکه درآمدهای بودجه شده صندوق‌های بازنشستگی که سهامداران اصلی، شرکت‌های فولادی و سیمانی کشور بوده و دارایی‌های بین‌النسلی بازنشستگان عزیز کشور را در تملک و مدیریت دارند نیز از این موضوع عدم‌انفع سنگینی را متحمل می‌شوند.

در نگاه کلان‌تر نیز این امر اثرات نامطلوب بر تنظیم بازار داخلی محصولات فولادی داشته است، چرا که با کاهش تولید شاهد

افزایش قیمت‌های فولاد در بازار بوده‌ایم، به گونه‌ای که حتی بر روند قیمت مسکن، خودرو و لوازم خانگی نیز تاثیرگذار بوده است. موضوعی که کشف قیمت این محصول در بورس کالا را نیز برهم زده است. از سوی دیگر این امر سبب اختلال در روند صادرات و ارزآوری نیز می‌شود.

در ایران به علت دریافت گاز و برق ارزان، واحدهای فولادسازی به سمت احداث کوره‌های الکتریکی پیش رفته‌اند، از همین رو ۸۰ درصد فولاد در کشور از طریق کوره‌های الکتریکی تولید می‌شود. بنابراین قطع برق، هزینه‌های بسیاری را به تولیدکننده‌های فولاد تحمیل می‌کند.

قطع برق در واحدهای تولیدی فولاد در سال جاری با پیامدهای غیرقابل جبرانی برای آن‌ها همراه بود. از یک سو کاهش تولید سبب کاهش مازاد محصولات فولادی در بازار کشور شد و از سوی دیگر، سبب شد تولیدکنندگان به اهداف تعیین شده خود طی سال جاری نرسند. حتی برخی تولیدکنندگان صادرات با پیش‌پرداخت داشته‌اند که قادر به میزان تولید بر اساس آن پیش‌پرداختی که نشده‌اند و یا تعهداتشان به طور کامل محقق نشد یا مجبور به ارائه در بورس کالا بوده‌اند که این موضوع نیز محقق نشده است. در چنین شرایطی هم تولیدکننده و هم مصرف‌کننده متضرر شدند.

زمانی که به یکباره از سوی دولت اعلام می‌شود که دو صنعت فولاد و سیمان به دلیل کمبود برق و گاز در کشور با محدودیت‌های مصرف برق و گاز مواجه می‌شوند و نباید تولید داشته باشند، بدون شک دچار ضررهای جبران‌ناپذیری خواهند شد. این در حالی است که مصرف برق فولادسازان کمتر از ۵ درصد کل مصرف کشور است؛ اما وقتی این صنعت را مجبور به رعایت محدودیت‌های مصرف برق و گاز می‌کنند، گویی که نصف میزان برق مصرفی کشور را این واحدها به خود اختصاص می‌دهند.

برای تولید هر تن فولاد در مرحله پایانی ۶۰۰ کیلو وات برق مصرف می‌شود که اگر کل زنجیره فولاد از ابتدا یعنی استخراج تا محصول نهایی را در نظر بگیریم، میزان مصرف برق آن به یک مگاوات برای هر تن فولاد می‌رسد. از سوی دیگر، اگر در کشور سالانه ۳۰ میلیون تن فولاد تولید شود، میزان برق مصرفی در صنعت فولاد به ۳۰ میلیون مگاوات می‌رسد. ۷۰ هزار مگاوات در ساعت در کشور برق تولید می‌شود که اگر ۳۰ میلیون سهم فولاد را محاسبه کنیم، سهم فولادسازان به حدود نیم درصد نیز نخواهد رسید.

صنعت فولاد جزو صنایعی در کشور است که هم در زمینه مصرف برق و هم آب، در حق آن بزرگنمایی شده است. در حالی که سهم برق کشور برای فولاد حدود نیم درصد و سهم آب نیز در قیاس با کشاورزی به حدود ۳ تا ۴ درصد نمی‌رسد. موضوع آن است که دست‌اندرکاران امر قصد دارند نارسایی‌هایی را که در سیستم برق کشور وجود دارد به گردن صنایعی همچون فولاد بیندازند، به جای اینکه سیستم نیروگاهی را بهینه کنند یا نیروگاه‌های جدید بسازند یا

حال پرهزینه‌ترین راه نیز هست چراکه این اقدام آسیب‌های سنگینی به اقتصاد کشور زده و قیمت محصولات مهمی همچون میلگرد، ورق، آهن، سیمان و... را افزایش می‌دهد و در نتیجه آن افزایش تورم را به دنبال خواهد داشت. این سیاست موجب شده درکنار ریسک نتایج مذاکرات هسته‌ای و سیاست‌های اقتصادی دولت، یک ریسک تازه هم به این صنایع و همچنین بازار سرمایه اضافه شده و بر عدم کارایی آن بیفزاید. قطعی برق و گاز یقیناً عملکرد شرکت‌های بوری را تحت‌تاثیر قرار خواهد داد، بنابراین شرکت‌هایی که قطع برق و گاز شامل آن‌ها شده است، با افت تولید، فروش، صادرات، ارزآوری، درآمدزایی، سودآوری و گردش مالی مواجه می‌شوند.

از طرف دیگر به دلیل مشکلاتی که در تولید و مصرف گاز در زمستان وجود دارد، هر سال برخی از صنایع با قطع گاز هم مواجه می‌شوند و این یعنی در تابستان قطع برق و در زمستان قطع گاز می‌تواند چالش تولید را در صنایع بیشتر کند. از طرفی دولت و مجلس با هدف جبران منابع بودجه‌ای و حرکت به سمت توسعه صنایع پایین دستی، سیاست افزایش قیمت خوراک و سوخت صنایع پتروشیمی را نیز اعمال کرد که زیان ناشی از این افزایش قیمت‌ها و همچنین قطعی برق ضربه‌ای جدی به این شرکت‌ها و به تبع آن

سرمایه‌گذاری در صنعت برق و گاز کشور را توجیه‌پذیر کنند، دست به توجیه می‌زنند. این در حالی است که برخی واحدهای فولادسازی همچون ذوب آهن اصفهان و فولاد مبارکه اصفهان خود نیروگاه برق دارند و بخشی از برق مورد نیاز خود را تولید می‌کنند.

با توجه به شرایط موجود در کشور، تولیدکنندگان فولاد چاره‌ای جز این ندارند که خود به سمت احداث نیروگاه و تولید برق پیش بروند. هرچند ساخت نیروگاه یک کار تخصصی به‌شمار می‌رود، اما چاره‌ای جز این نیست که این واحدها در زمینه تولید برق مستقل شوند، چراکه بحران برق مساله‌ای نیست که در آینده‌ای نزدیک حل شود و قطعاً تا سال‌ها چنین معضلی وجود خواهد داشت و ممکن است با این سیستم قدیمی، نیروگاهی در کشور سال‌های آینده با مشکلات بیشتری نیز روبرو باشند. بنابراین همان‌گونه که واحدهای فولادسازی در زمینه تامین آب خود تقریباً خودکفا شده‌اند باید در زمینه برق نیز به خودکفایی برسند، هرچند در این راستا متحمل هزینه‌های بسیاری می‌شوند، اما چاره‌ای جز این کار نخواهند داشت و نمی‌توان به اقدامات دولت دل بست.

سیاست خاموشی در صنایع بزرگ، شاید آسان‌ترین و راحت‌ترین راه برای مدیریت بحران برق و گاز در شرایط اضطرار باشد؛ اما در این

۱۹۱ میلیارد تومان خسارت به بخش فولادی و صنعتی کشور از بابت قطعی برق وارد شده است.

قطع برق و گاز، میزان تولید و فروش شرکت‌ها را کاهش داده و منجر به افت درآمد شرکت‌های تولیدکننده فولاد و افزایش قیمت در بازار شده است و اثر قطع برق و گاز صرفاً بر بازار داخلی نیست و گزارش‌های موجود نشان می‌دهد این محدودیت‌ها منجر به کاهش حجم صادرات فولاد ایران شده است. به طور کلی، تداوم قطعی برق و گاز در از دست دادن جایگاه تولید فولاد کشور در دنیا بسیار تاثیرگذار است؛ اگرچه میزان تولید فولاد در ماه‌های ابتدای سال جاری کاهش داشته است؛ با این حال توانسته‌ایم همچنان رتبه دهم تولید فولاد جهان را حفظ کنیم که در صورت تداوم قطعی گاز جایگاهمان را از دست خواهیم داد.

در صورتی که چنین اتفاقی رخ نمی‌داد و تولیدکنندگان محصولات فولادی کشور می‌توانستند با ظرفیت کامل خود فعالیت کنند، جایگاه ایران در بین تولیدکنندگان فولاد جهان بالاتر از رتبه‌های کنونی بود و حتی در این شرایط نامساعد اقتصادی و کاهش ارزآوری فعالیت‌های اقتصادی، صادرات مقاطع فولادی می‌توانست با جدیت بیشتری دنبال شود و ارزش بیشتری به کشور وارد شود.

بر پیکر نیمه‌جان صندوق‌های بازنشستگی وارد خواهد کرد. برخی برآوردها نشان می‌دهد بحران آب هم چالش دیگری است که ممکن است در صورت به نتیجه نرسیدن طرح‌های انتقال آب، فعالیت صنایع را با چالش جدی مواجه کند.

شاید بتوان صنعت فولاد را مهم‌ترین صنعتی دانست که با قطعی برق و محدودیت مصرف گاز دچار زیان‌های جدی می‌شود. این صنعت پس از صنعت پتروشیمی، دومین صنعتی است که بخش مهمی از ارزش بازار بورس کشور را در شامل می‌شود. جالب اینجاست که عموماً به گونه‌ای رفتار شده است که شرکت‌هایی که صاحب نیروگاه هستند نیز مجاز نیستند با برق تولیدی خود کار کنند و دولت آن‌ها را وادار کرده است که برق تولیدی را وارد شبکه سراسری برق کنند. قطع برق و گاز همچنین به توقف فعالیت واحدهای احیای مستقیم، ذوب، ریخته‌گری، نورد، ذوب القایی و قوس الکتریکی و کنسانتره‌سازی نیز منجر خواهد شد و عملاً شرکت‌های فولادسازی در دوره قطعی برق و گاز به‌طور کامل تعطیل خواهند بود.

اثر قطع برق و کاهش مصرف گاز بر صنعت فولاد حتی بیش از آثار قطع برق بر صنعت سیمان است. گزارش‌ها نشان می‌دهد که

شرکت سنگ آهن گهر زمین
Goharzamin Iron Ore co.
سهامی عام

حضور پر قدرت شرکت گهر زمین در بازارهای خارجی

صادرات، حجم فروش خارجی را به رقم جالب توجه ۱/۸ میلیارد تنی رساند که با توجه به رشد نرخ ارز در کشور، درآمد قابل توجهی را عاید شرکت می‌کند.

آمارها نشان می‌دهد که «کگهر» در سال مالی ۱۴۰۱ خود، بالغ بر ۳۰۰ هزار و ۵۹۵ میلیارد ریال درآمد فروش شناسایی کرده که در مقایسه با عملکرد سال مالی ۱۴۰۰ رشد قابل قبول ۳۶ درصدی را به معرض نمایش می‌گذارد.

بیشترین درآمد شرکت از محل فروش گندله به دست می‌آید که آن را در بازار آزاد به نرخ ۳۸ میلیون ریال به ازای هر تن به فروش رسانده و در بورس کالا به قیمت هر تن ۳۱/۵ میلیون ریال در هر تن به طور میانگین نرخ‌گذاری شده است.

مهیا شدن بستر فروش گندله در بورس کالا برای شرکت گهر زمین بسیار خوش یمن بوده؛ چراکه در سال مالی ۱۴۰۰ این شرکت تنها در بازار آزاد گندله به فروش رسانده و مقدار آن ۱/۲ میلیون تن بود، اما حضور در بورس کالا و استفاده از بستر شفاف و پرتقاضای بورس کالا سبب شده تا میزان فروش گندله شرکت با جهشی بلند به ۴ میلیون تن نزدیک شود.

به این ترتیب، با توجه به حاشیه سود حدود ۵۰ درصدی «کگهر» در ادوار گذشته، می‌توان گفت باید منتظر اعلام تحقق سود حدود ۱۴۵ هزار میلیارد ریالی در این شرکت باشیم. لازم به ذکر است که در سال مالی ۱۴۰۰ سود محقق شده به مبلغ ۱۰۷ هزار میلیارد ریال بود.

شرکت سنگ آهن گهر زمین از جمله معدود شرکت‌های سنگ آهنی و معدنی است که در یک سال اخیر موفق شده درآمدزایی و سودآوری بالاتری در مقایسه با سال قبل داشته باشد؛ در حالی که بسیاری از شرکت‌های هم‌گروه آن با افت سودسازی مواجه شده‌اند.

این موفقیت به دلیل فروش مناسب در بازار داخلی و تداوم صادرات با وجود تحریم‌هاست و از سوی دیگر، نرخ فروش محصولات شرکت از ۸ درصد شمش فولاد خوزستان به ۸/۹ درصد افزایش یافته که در نوع خود اقدام قابل توجهی به شمار می‌رود و شتاب درآمدزایی را بیش از پیش کرده و همین موضوع سبب شده تا از سایر شرکت‌های هم‌گروه خود فاصله بگیرد.

بر اساس اطلاعات منتشر شده، شرکت سنگ آهن گهر زمین در آذر سال ۱۴۰۱ بالغ بر ۱/۸ میلیون تن انواع محصولات را در بازار داخلی و ۳۴۹ هزار تن در بازارهای خارجی به فروش رساند که در مقایسه با آبان شاهد رشد جالب توجه ۵۳ درصدی هستیم.

این شرکت که سال مالی منتهی به آذر دارد، در مجموع عملکرد ۱۲ ماهه منتهی به آذر سال جاری موفق به فروش به مقدار ۱۳/۲ میلیون تنی شد که تنها اندکی از عملکرد سال گذشته کمتر است اما؛ این نکته را باید مدنظر داشت که صادرات محصولات شرکت به بازارهای هدف خارجی در سال جاری به مراتب بهتر از سال گذشته بوده است. در سال گذشته مجموع کل مقدار فروش خارجی کمتر از ۴۳ هزار تن بود اما؛ عملکرد عالی شرکت در سال جاری در زمینه

افزایش امید سرمایه‌گذاران با عملکرد قابل قبول گگل؛ تنور زمستان گل‌گهر گرم می‌شود

و به این ترتیب، در ۹ ماهه منتهی به آذر ماه سال جاری بیش از ۱۰ میلیون تن فروش صورت گرفته که تقریباً معادل فروش مدت مشابه سال گذشته است. این شرکت موفق شده با فروش بیش از ۸.۵ میلیون تن گندله و ۱.۴ میلیون تن کنسانتره در ۹ ماه، عملکرد قابل قبولی از خود به نمایش بگذارد.

نکته قابل توجه در عملکرد سال جاری شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر این است که میزان صادرات رونق گرفته و تا پایان نهمین ماه از سال جاری بالغ بر ۱.۵ میلیون تن گندله و کنسانتره به بازارهای هدف خارجی ارسال شده است؛ این در حالی است که در کل سال قبل تنها ۳۹۰ هزار تن صادر شده بود. بنابراین، با توجه به افزایش میزان صادرات و رشد نرخ ارز در داخل کشور، درآمد ارزی قابل توجهی نسبت به سال‌های گذشته عاید «گگل» خواهد شد.

از سویی، نرخ‌های فروش محصولات شرکت به دلیل کاهش قیمت کامودیتی‌ها در بازارهای جهانی به سبب تغییر و تحولات در بازارهای کشورهای هم‌چون چین و اثرات پاندمی‌کورونا به سطوح سال گذشته نرسیده اما؛ روند آن رو به رشد است و تاکنون به طور میانگین، شرکت کنسانتره را به نرخ ۲۸.۹ میلیون ریال در هر تن و گندله را به نرخ ۳۰.۷ میلیون ریال به فروش رسانده است که امید می‌رود در ادامه سال صعود قیمت‌ها تداوم یابد.

با این اوصاف و با توجه به عملکرد جاری، انتظارات سهامداران و سرمایه‌گذاران از شرکت گل‌گهر بالا رفته و می‌توان امید داشت فراتر از بودجه خود درآمد فروش کسب کند و با گرم کردن تنور زمستان، سال خوبی را به پایان برساند.

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر از جمله شرکت‌های بزرگ معدنی کشور به شمار می‌رود که نقش به‌سزایی در این صنعت ایفا می‌کند. این شرکت با تامین خوراک کارخانجات فولادی کشور، به زنجیره تولید فولاد در کشور کمک شایانی می‌کند.

بهره‌مندی از ذخایر قابل توجه معادن سنگ آهن، دپوی محصولات در بنادر صادراتی، دسترسی به خطوط لوله گاز سراسری، دارا بودن ایستگاه ریلی و دسترسی آسان به خطوط سراسری حمل و نقل از جمله مزیت‌های رقابتی این شرکت نسبت به سایر رقبا به شمار می‌رود.

بر اساس اطلاعات منتشر شده، شرکت گل‌گهر پیش‌بینی کرده در طی سال ۱۴۰۱ بالغ بر ۱۳/۵ میلیون تن کنسانتره و ۱۰/۴ میلیون تن گندله تولید کند.

عملکرد این شرکت در آذر ماه سال جاری نشان می‌دهد که با تولید ۱/۳ میلیون تن انواع محصولات در این ماه، جمع کل تولیدات در دوره ۹ ماهه به بیش از ۱۷.۶ میلیون تن رسیده است. در واقع با گذشت سه فصل از سال ۱۴۰۱ بالغ بر ۷.۸ میلیون تن گندله تولید شده که نشان از پوشش ۷۵ درصدی برنامه دارد و در کنسانتره با پوشش ۷۲ درصدی، به میزان ۹.۸ میلیون تن تولید شده است.

پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که در سال جاری مقدار فروش داخلی کنسانتره و گندله به ترتیب به ۱.۵ و ۹.۸ میلیون تن برسد و ۵۰۰ هزار تن کنسانتره و ۱.۶ میلیون تن گندله به مشتریان خارجی خود بفروشد.

مقدار فروش محصولات در آذر ماه بیش از ۱.۱ میلیون تن بوده

قیمت گذاری دستوری همچنان راهکار اصلی مهار تورم؛ جبران زیان تولیدکنندگان از جیب مصرف کننده نهایی

اولیه به صورت جهانی بالا رفته بود و هم دور زدن تحریمها به هزینه خودروسازان افزوده شد. در چنین شرایطی خودروسازان به ناچار دست به دامان کاهش تیراژ برای مقابله با زیان سازی بیشتر شده و از طرفی سعی کردند با کاهش کیفیت قطعات و سفارش قطعاتی با کیفیتی پایین تر به قطعه سازان، از هزینه تولید و زیان خود بکاهند. البته باید در نظر داشت، بخش دیگری از افت کیفیت در محصولات خودروسازان به دلیل تشدید تحریمها بود که موجب ورود قطعاتی با کیفیت پایین به کشور می شد.

نمونه دیگر این سیاست غلط را می توان در گزارش تحقیق و تفحص مجلس از فولاد مبارکه دید. ۹۲ هزار میلیارد تومان تخلف که بیش از ۵۷ هزار میلیارد آن مربوط به سیاست گذاری های غلط دولت در قیمت گذاری دستوری، بود که در گزارش مجلس اصلا به آن اشاره نشد. قیمت گذاری دستوری سیاستی که سالهاست بلای جان اقتصاد کشور شده است و نه تنها فولاد بلکه صنایع دیگر نیز از برکات این سیاست گذاری لطمه خورده اند. رانت و قساد دو مقوله ای هستند که هرکجا پای قیمت گذاری دستوری به میان آمده، حرف اول را در آن صنعت زده است.

کاهش تولید، کاهش محسوس کیفیت، رانت و ایجاد بازار سیاه که قیمت ها را چندین و چند برابر می کند. تنها اثرات منفی این سیاست شکست خورده نیستند و طبق قوانین متعدد که وزیر اقتصاد نیز به آن ها اشاره کرده است، دولت مکلف به جبران زیان تمامی افرادی است که از قیمت گذاری غیرکارشناسی آسیب دیده اند و به گفته احسان خاندوزی، دولت حمایت از تمامی تولیدکنندگان و صادرکنندگانی که از محل قیمت گذاری دستوری و غیرکارشناسی دچار زیان یا کاهش سود شدند را وظیفه خود می داند. زیانی که تولیدکنندگان به دلیل سیاست اشتباه دولت می کنند و هزینه جبران آن نیز از جیب مردم داده می شود.

پرهام کریمی

دولت ها همواره سیاست های مختلف و متفاوت اقتصادی را در پیش می گیرند، اما شاید یکی از مانا ترین سیاست هایی که دولت های مختلف چه اصولگرا و چه اصلاح طلب در شرایط بحرانی برای کنترل قیمت ها به آن متوسل می شوند، قیمت گذاری دستوری است. سیاستی برای کنترل قیمت ها و تورم که نه تنها تولیدکنندگان را از پای در آورده و حتی تعدادی را ناچار به توقف تولید کرده است، بلکه برخلاف آنچه از ظاهر این سیاست پیداست، در نهایت مصرف کنندگان را نیز متحمل ضررهای هنگفت می کند.

قیمت گذاری دستوری همواره به عنوان یکی از معضلات صنعتگران به خصوص در چند سال اخیر مطرح می شود. این سیاست کنترلی - دستوری سالهاست به عنوان یکی از ابزارهای اصلی دولت ها برای مهار تورم استفاده شده است تا به ظاهر بار افزایش قیمت ها به خصوص قیمت مواد اولیه به مصرف کننده منتقل نشود. در حالی که در ظاهر و اسم این سیاست چیزی جز حمایت از مصرف کننده دیده نمی شود، اما نتیجه و تجربه چندین سال به کارگیری این سیاست در صنایع مختلف، گویای ناکارآمدی مطلق این سیاست حتی در حمایت از مصرف کنندگان است.

همان طور که از اسم آن پیداست، قیمت گذاری دستوری موجب می شود تولیدکننده نتواند قیمت ها را متناسب با افزایش قیمت مواد افزایش دهد و این سرکوب قیمت برای تولیدکننده تبعاتی دارد که به طور قطع در زنجیره تولید و مصرف به مصرف کننده نیز منتقل می شود. یکی از مهم ترین تبعاتی که شاید تاثیر آن اکنون نیز به وضوح قابل مشاهده است، کاهش عرضه در کنار کاهش کیفیت است. مثال واضح کاهش عرضه و کیفیت را می توان در خودروسازان مشاهده کرد. خودروسازان در حالی پس از بازگشت تحریم ها در سال ۹۷ با تشدید قیمت گذاری برای مهار تورم مواجه شدند که هم هزینه مواد

چه سرنوشتی در انتظار اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۳ است؟

در بسیاری از اقتصادهای بازارهای نوظهور، با توجه به وابستگی به واردات محصولات کشاورزی از روسیه و اوکراین، خطر کمبود مواد غذایی بالا است. باید در نظر داشت که در نتیجه چنین مسائلی و همچنین تعطیلی در چین به دلیل سیاست صفر کووید، فشارهای عرضه نیز تشدید شده است.

جنگ و همچنین تعطیلی در چین به دلیل سیاست سختگیرانه مهار کووید که البته اندکی تعدیل شده است، خطرات قابل توجهی در خصوص تحقیق پیش‌بینی‌ها درباره رشد تولید ناخالص داخلی قرار داده است. همچنان ممکن است سویه‌ای جدید، مسری‌تر یا تهاجمی‌تر از انواع کووید ظاهر شود، از جمله انواعی که بیشتر مستعد فرار از مصونیت به دست آمده قبلی هستند و در صورت اجرای قرنطینه‌های سخت‌گیرانه یا اجرای سیاست‌های صفر کووید به طور حتم اقتصاد جهانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

در صورت تداوم یا تشدید مسائل مربوط به بخش املاک و مستغلات چین و تامین برق، نتایج در چین می‌تواند ناامیدکننده باشد که می‌تواند از طریق پیوندهای تجاری جهانی اثرات نامطلوبی بر سایر اقتصادها نیز داشته باشد.

در بیشتر اقتصادها، فشارهای تورمی فراتر از محصولات غذایی و انرژی گسترش یافته و بیشتر شده است به این دلیل که کسب‌وکارها در سراسر جهان شروع به انتقال هزینه‌های بالای تولید، به مصرف‌کنندگان خود کرده‌اند که به وضعیت مالی مصرف‌کننده و اعتماد مصرف‌کننده لطمه می‌زند. این امر به نوبه خود می‌تواند، باعث ایجاد شوک قیمتی مجددی در بازار مالی با پیش‌بینی سیاست پولی محدودتر شود و آسیب‌پذیری ناشی از سطوح بالای بدهی و افزایش ارزش دارایی‌ها را دوچندان کند. علاوه بر این، یک جنگ طولانی مدت ممکن است تأثیرات جهانی بزرگتری نسبت به آنچه در حال حاضر تصور می‌شود داشته باشد، به ویژه در اروپا که چالش‌های کاهش مصرف گاز و زمستان سردتر می‌تواند منجر به کمبود گاز شود و بسیاری از کشورهای اروپایی را به رکود در سال ۲۰۲۳ سوق دهد.

حتی قبل از تهاجم تمام عیار روسیه به اوکراین، بهبودی مورد انتظار شرایط در بین بخش‌ها و حوزه‌های مختلفی که پس از همه‌گیری کرونا انتظار بهبود در آن‌ها وجود داشت، شکننده و نابرابر بود و بهبود بخش‌هایی که بیشترین ضربه تحمیلی را از اتفاقات چند سال اخیر همچون همه‌گیری کووید داشتند، عقب مانده است.

تنگناهای تداوم عرضه پایدار، افزایش هزینه‌های واردات مواد و انرژی مورد نیاز و تداوم اثرات مستمر این بیماری همه‌گیر بر سرعت بهبود تاثیر گذاشته است. همچنین قبل از شروع جنگ روسیه علیه اوکراین به دلیل افزایش شدید قیمت مواد غذایی و انرژی که اوضاع آن تنها با شروع جنگ بدتر شد، تورم قوی‌تری که بیشتر از حد انتظار طول کشیده است، در سرتاسر جهان ظاهر شد.

جنگ اوکراین در کنار تعطیلی شهرهای بزرگ و بنادر چین به دلیل سیاست سختگیرانه مهار کووید که به سیاست کوویدفر شناخته می‌شود، در این کشور و تشدید کلی سیاست پولی در بحبوحه نگرانی‌ها از شتاب گرفتن تورم در سراسر جهان، پیامدهای قابل توجهی برای رشد اقتصادی در سراسر جهان دارد. انتظار می‌رود که رشد اقتصاد جهانی در سال آینده به‌طور قابل‌توجهی ضعیف‌تر از مقدار پیش‌بینی‌شده در بیشتر اقتصادها باشد.

مشکلات مورد انتظار اقتصادی که رشد اقتصاد جهانی را به‌ویژه در اروپا کند می‌کند به دلایل مختلفی همچون تداوم تحریم واردات نفت و زغال سنگ از روسیه خواهد بود که البته در پیش‌بینی‌ها برای سال ۲۰۲۳ گنجانده شده است.

در چند ماه اخیر و با تشدید تورم و تداوم غیرمنتظره آن علی‌رغم تمام سیاست‌های مهار، قیمت کالاها به طور قابل‌توجهی به افزایش خود ادامه داده است که نشان‌دهنده اهمیت عرضه انرژی و همچنین مواد از سوی روسیه است.

روسیه و اوکراین در بسیاری از بازارها، بر فشارهای تورمی موجود افزوده و درآمد واقعی و معلق را به ویژه برای آسیب‌پذیرترین قشر خانوارها با درآمد متوسط و پایین تحت تأثیر قرار داده‌اند.

مدیرعامل صبا فولاد خلیج فارس: سویسید عامل توسعه نیافتگی حمل و نقل ریلی است

سرمایه خصوصی تولید شده گفت: شرکت‌های فولادی اگر نیروگاه در خود کارخانه داشته باشند اینگونه نخواهد بود. این اتفاق در شرایطی است که هم گروه هستند و دولت آن را مربوط به کل شبکه می‌داند که این موضوع هم از نظر بنده اشتباه است.

او ادامه داد: مثلاً بنیاد سرمایه‌گذاری ۴ هزار مگاوات در زمینه‌ی برق سرمایه‌گذاری دارد و به عنوان مثال زمانی که فولاد کاوه نیاز به برق دارد شبکه، اجازه تخصیص برق به این کارخانه را نمی‌دهد که این اتفاق از نظر من غلط است. به عنوان نمونه ای دیگر هلدینگ ما ۸۰۰ مگاوات در تبریز برق تولید می‌کند و مجدداً این برق به مجموعه ما در زمان کمبود برق اختصاص نمی‌یابد.

از نظر مدیرعامل صبا فولاد خلیج فارس، چنین رویکردی درست نیست و اگر کسی در زمینه برق سرمایه‌گذاری کرده است باید شرایط متفاوتی داشته باشد.

دشتیان خاطر نشان کرد که راهکار این است که اجازه دهند، بخش خصوصی سرمایه‌گذاری کند و بهره سرمایه‌گذاری خود را نیز ببرد.

مدیرعامل صبا فولاد خلیج فارس در خصوص قیمت انرژی در بخش صنعت گفت: در بخش صنعت این اختلاف خیلی پایین‌تر است و می‌توان آن را نوعی امتیاز و مزیت رقابتی در نظر گرفت. به عنوان مثال در صنعت فولاد که کاملاً خصوصی است، کارخانه‌ای در وسط کشور زمانی که می‌خواهد کالای خود را صادر کند هزینه‌های حمل و نقل خود را نیز در نظر می‌گیرد.

به عقیده دشتیان، شما زمانی که برای صنایع انرژی و گاز را قیمت گذاری می‌کنید باید قیمت حمل و نقل در کنار قیمت صادراتی گاز را در نظر بگیرید و با همان قیمت به صنایع بدهید.

او همچنین گفت که مصرف گاز خانگی ما حدوداً دو برابر مصرف اتحادیه اروپاست. این موضوع به این دلیل است که همه اروپا با گاز گرم نمی‌شوند و همچنین قیمتگذاری اشتباه موجب افزایش مصرف و عدم صرفه‌جویی می‌شود.

او همچنین در خصوص افزایش قیمت دلار برای صنایعی که صادرات دارند، گفت: کاهش ارزش پول ملی به نفع هیچکس

طاهره گودرزی

مدیرعامل صبا فولاد خلیج فارس یکی از دلایل عدم توسعه حمل و نقل ریلی را وجود سویسید در مساله سوخت دانست و اظهار کرد که جاده، ماشین آلات و حتی محیط زیست ما کشتش این حجم از حمل و نقل جاده‌ای را ندارد و در نتیجه تنظیم قیمت به عنوان مهم‌ترین مساله در این خصوص خودنمایی می‌کند.

احسان دشتیان در گفت‌وگو با عصر اقتصاد افزود: اکنون نرخ گاز و برق برای مصارف خانگی استاندارد نیست و باید بتوانیم با مردم صادقانه حرف بزنیم و مردم را آگاه کنیم که این میزان مصرف انرژی خانگی با این قیمت واقعا بالاست.

او در ادامه با اشاره به چالش انرژی که در سال‌های اخیر گریبان صنعت فولاد را گرفته است، گفت: اساساً چالش انرژی یک چالش جدی برای کل کشور است که باید برای آن چاره‌ای شود، اما صبا فولاد در منطقه جغرافیایی درستی واقع شده است که از ابتدا این منطقه در طرح‌های توسعه‌ای بوده است که شرکت ما نیز در این طرح‌های توسعه‌ای بوده و زیرساخت‌های مشترک آن دیده شده است؛ اما برای مساله انرژی باید فکر اساسی کرد که بارها تمام مدیران عامل شرکت‌های فولادی و مسئولان به آن پرداخته‌اند.

او ادامه داد: یکی از راهکارهای اساسی برای این معضل، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های به طور خاص نفت و گاز است و به تبع آن سرمایه‌گذاری در برق است که باز پیش نیاز آن گاز است. برای سرمایه‌گذاری در گاز و برق دولت باید پیش قدم شود، اما در بحث گاز هم شرکت‌های مادر نیز می‌توانند در این زمینه وارد شوند.

مدیرعامل صبا فولاد خلیج فارس معتقد است: برای اینکه در صنعت گاز با توجه به گفته وزیر نفت نیاز به ۲۴۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است، در بخش کلان باید تغییر سیاست داده و اجازه دهیم بخش خصوصی در این زمینه وارد شود. به تبع این موضوع سرمایه‌گذاری در برق که نیاز اولیه آن هم گاز است. در زمینه گاز هم شرکت‌های بزرگ و مادر می‌توانند ورود کنند؛ اما دولت فضایی دارد که گاز هم مانند نفت ملی و کاملاً به شیوه‌ی دولتی اداره شود. دشتیان در خصوص رویکرد دولت در گرفتن برق و گازی که با

۹۷۰ هزار تن رسید.

او به ظرفیت اولیه صبا فولاد اشاره کرد و گفت: ظرفیت اولیه یک و نیم میلیون تن بوده است که بعد از تغییرات در نهایت کارخانه با ظرفیت یک میلیون و ۲۵۰ هزار تن تحویل گرفته شده است. برنامه صبا فولاد در سال مالی ۱۴۰۱ این است که اول به ظرفیت تولید یک میلیون و ۲۵۰ هزار تن برسد و بعد از آن سال آینده با اصلاحاتی که در دستور کار داریم به ظرفیت ۱/۵ میلیون تن برسیم. مدیرعامل صبا فولاد خلیج فارس درخصوص طرح های توسعه ای شرکت خاطرنشان کرد: تا قبل از پایان سال ۱۴۰۱ دنبال کلتگزی فاز دوم صبا فولاد برای اجرای توسعه هستیم که شامل تکمیل زنجیره فولادسازی، نورد و احیا می شود که ۱/۵ میلیون تن ذوب، ۱/۵ میلیون تن نورد و ۱/۵ میلیون تن احیا را در برنامه داریم که اگر استارت کار را از امسال بزنیم، تا ۱۴۰۴، ۱/۵ میلیون تن ذوب راه اندازی خواهد شد.

دشتیان تاکید کرد: در بلندمدت یعنی افق ۱۴۱۰، ظرفیت کل زنجیره صبا فولاد خلیج فارس به ۳ میلیون تن خواهد رسید. او در خصوص رسیدن به ظرفیت و برنامه سال ۱۴۰۴ گفت: رسیدن به ظرفیت تولید بالا چند الزام دارد. اولین مورد، برنامه ریزی صحیح برای بازار است به این معنی که ما باید بفهمیم این تولید در چه بازاری مورد استفاده قرار می گیرد. در برنامه ریزی اولیه ۲۱ میلیون تن صادرات دیده شده و ۳۴ میلیون تن هم مصرف داخلی در نظر گرفته شده است. مصرف داخلی ۳۴ میلیون تنی به معنی آن است که به ازای هر نفر ۳۸۰ کیلوگرم فولاد در نظر گرفته شده است که برای دستیابی به این عدد ما نیاز به رشد اقتصادی ۸/۵ درصدی داریم. به هر میزان که باور داریم این رشد اقتصادی به دلایل متعدد اتفاق نمی افتد، باید از سهم ۳۴ میلیون تن نیاز داخل به سهم صادرات اضافه کنیم. این درحالیست که ما امروز ۱۰ تا ۱۲ میلیون تن صادرات داریم که ناپایدار نیز هست. در نتیجه مهم ترین الزام برای رسیدن به افق ۱۴۰۴ برنامه ریزی صحیح برای سه برابر کردن صادرات فولاد ایران است. مورد بعدی زیرساخت و سرمایه گذاری برای توسعه آن است.

نیست؛ اما غیرواقعی بالا نگه داشتن ارزش پول هم کار درستی نیست. به نظر من ما مدام آسیب روزهایی را می خوریم که در طی سالیان و در طی چند دهه به صورت دستوری تلاش کردیم همه چیز را کنترل کنیم.

مدیرعامل صبا فولاد خلیج فارس همچنین افزود: برای اینکه اقتصاد ما اصلاح شود باید دوره ای سخت را پشت سر بگذاریم که بخشی از آن به اجبار تحریم است؛ اما اگر بخواهیم موضوع افزایش نرخ ارز را به صورت مقطعی بررسی کنیم باید گفت: بله با افزایش نرخ ارز در واقع صادرات اقتصادی تر شده و در مجموع به نفع صادرات کشور و به نفع ارزآوری کشور است که در بلند مدت این ارزی که وارد کشور می شود باعث کاهش قیمت ارز می شود. که در کل به این معناست که هرچقدر صادرات به صرفه تر باشد برای اقتصاد کشور بهتر است.

به نظر دشتیان بهیچتر از اینکه خود نرخ ارز مهم باشد، تک نرخ شدن قیمت ارز مهم است.

او در خصوص مزایای تک نرخ شدن قیمت ارز نیز گفت: اگر نرخ ارزهای رسمی و غیر رسمی به هم نزدیکتر باشد، انگیزه ارزآوری نیز بیشتر می شود.

مدیرعامل صبا فولاد خلیج فارس در بخش پایانی در خصوص وضع این شرکت در پایان سال مالی گفت: با توجه به اینکه عمده شرکت های فولادی به دلیل کاهش قیمت جهانی کاهش سود را داشتند؛ اما در پایان سال مالی ۱۴۰۰ به دلیل افزایش تولید و فروش، سود شرکت طبیعتاً بالاتر از سال گذشته خواهد بود.

دشتیان با اشاره به اینکه تولید شرکت ۱۵ درصد افزایش داشته، بیان کرد: در سال مالی ۱۴۰۰، توانستیم رکورد تولید را بزنیم. متوسط تولید ماهانه در ۲ ماه اول سال مالی که هنوز تیم جدید مدیریتی استقرار پیدا نکرده بود، ۶۰ هزار تن بود و اگر با همان سیستم ادامه می دادیم، قطعاً تولید ۲۵ درصد کاهش پیدا می کرد، اما با تلاش پرسنل و با ساختارهای مدیریتی جدید آن هم در مدیریت بهره برداری ایجاد شد و تعمیراتی که صورت گرفت، تولید شرکت در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۹ افزایش پیدا کرد و به

راهی که سال‌هاست اشتباه می‌روید؛ شرکت‌های کوچک را هم در پایید

این شرکت‌های کوچک و متوسط صورت می‌گیرد؛ نیاز به جدیت و اثرگذاری بیشتری دارد. اقداماتی که تاکنون اگر نگوییم بی‌تاثیر، با کمترین تاثیر انجام شده و در بسیاری از موارد حتی صورت نپذیرفته است.

شرکت‌های خرد در کشورهای صنعتی نظیر آلمان تاثیر به سزایی در رشد اقتصادی دارند و علاوه بر این که موتور محرک اقتصاد و صنعت این کشورها به حساب می‌آیند، می‌توان گفت که فعالیت و تداوم فعالیت شرکت‌های بزرگ به شرکت‌های خرد وابسته است. در واقع، در جوامع بزرگ شرکت‌های کوچک پایه‌گذار شرکت‌های بزرگ هستند و مسیر اصلی پیشرفت کشورها از جاده این شرکت‌ها می‌گذرد.

در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی، شرکت‌های کوچک بخش قابل توجهی از GDP را شکل می‌دهند و در برخی کشورها ۹۰ درصد از کل بنگاه‌ها را شامل می‌شوند و از نظر اشتغال، تا ۷۵ درصد شاغلین و از نظر تولید محصولات صنعتی، تا ۶۰ درصد محصولات در گروه بنگاه‌های خرد، کوچک و متوسط قرار دارند.

با این وجود، در ایران شرایط به گونه دیگری رقم خورده و تمرکز دولتمردان صرفاً بر صنایع بزرگ است و توجهی به صنایع خرد نمی‌شود؛ در صورتی که در شرایط تحریم که دست شرکت‌های بزرگ بسته شده و فعالیت آن‌ها را با اختلال مواجه ساخته، این شرکت‌های خرد هستند که می‌توانند به کمک اقتصاد بیایند و چرخ کسب‌وکارها را بچرخانند.

به عبارتی، بهترین راهکار برای مقابله با اثرات مخرب تحریم‌ها، بها دادن به کسب‌وکارهای خرد و شرکت‌های کوچک و دانش‌بنیان و به این ترتیب است که می‌توان رفاه عمومی را بالا برد و اجازه نداد تحریم‌ها اثر خود را بر زندگی مردم بگذارد.

اقتصاد مقاوتی چیزی جز بها دادن به شرکت‌های داخلی چه بزرگ و چه کوچک نیست و در راستای تحقق اقتصادی مقاوتی در شرایط تحریمی باید به سمت توسعه شرکت‌های خرد و دانش‌بنیان برویم و توجه بیشتری به این شرکت‌ها و زمینه برای ظهور و گسترش

شرکت‌های کوچک و متوسط به عنوان بازوهای اجرایی سیاست‌های متفاوت اقتصادی و غیراقتصادی همواره نقش مهمی در سراسر دنیا برای رشد و تعالی اقتصاد و صنعت کشورها بازی می‌کنند. در ایران نیز شرکت‌های کوچک و متوسط بسیاری در این راستا شکل گرفته که به استناد آمار و ارقام و مشاهدات، حمایت از آن‌ها هرگز به صورتی اثربخش صورت نپذیرفته است.

بحث اقتصاد مقاومتی که سال‌هاست به ویژه پس از بازگشت تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان مطرح شده است، ابعاد مختلفی را شامل می‌شود. این ابعاد مختلف که از سوی مقام معظم رهبری ترسیم شده به مواردی همچون حمایت از تولید ملی، تکیه بر مردم و دانش‌بنیان بودن اقتصاد اشاره می‌کند. در بین این موارد، بومی‌سازی صنایع به عنوان راهبردی موثر در کاهش اثر تحریم‌ها به چشم می‌خورد.

ایران با داشتن سرمایه‌هایی همچون نیروی انسانی جوان و تحصیل کرده، در کنار منابع معدنی گسترده توانایی بالقوه‌ای برای حرکت در مسیر بومی‌سازی صنعتی و کاهش اتکا به محصولات وارداتی دارد؛ این‌که چرا کشور در موضوع بومی‌سازی بسیار کند حرکت می‌کند، جای بحث دارد. با طراحی و ساخت قطعاتی که توانایی ساخت آن در کشور وجود دارد، به ویژه در شرایط تحریمی که اکنون در آن به سر می‌بریم، می‌توان تا حد زیادی وابستگی به خارج از کشور را کاهش داد و با کاهش هزینه‌های ارزی و عبور از تحریم‌ها، قدم مهمی در پیشرفت صنعتی کشور برداشت.

یکی از مهم‌ترین راهکارهای پیشرفت در مسیر بومی‌سازی، توجه به شرکت‌های داخلی به ویژه شرکت‌های نوپا و دانش‌بنیان است؛ شرکت‌های کوچک و بزرگی که بدون شک بیشتر از شرکت‌های بزرگ نیاز به حمایت دارند و اگر همچنان عزم جدی در اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، به عنوان راهبردی مهم به منظور بومی‌سازی وجود دارد، توجه و تلاش برای حمایت از شرکت‌های خرد باید در دستور کار قرار گیرد.

البته باید توجه داشت، اقداماتی که در خصوص حمایت از

شرکت‌های کوچک و متوسط و بومی‌سازی صنایع انجام می‌شود، می‌توان به برگزاری همایش و نمایشگاه‌هایی اشاره کرد که این روزها حتی در چنین شرایط سخت تحریمی و اقتصادی، همچنان ادامه دار است.

تشکل‌ها و انجمن‌هایی با اسامی دهان پرکن و اشتباهی سیری ناپذیر، اقدام به برگزاری همایش، مراسم یادبود و جشنواره می‌کنند که اثرات مثبت آن‌ها نه تنها برای مردم، اعضا و دلسوزان صنعت و اقتصاد کشور مبهم است بلکه گاهی خود نیز در تبیین دستاوردهای همایش خود عاجزند.

به عنوان مثال؛ اخیراً نمایشگاهی به وسیله انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با هدف بهبود شرایط بومی‌سازی در صنعت فولاد با حضور بسیاری از شرکت‌های بزرگ فولادی برگزار شد، غافل از این‌که اگر قرار است تحولی در اقتصاد کشور و خصوصاً بومی‌سازی شکل گیرد، این شرکت‌های کوچک و متوسط هستند که می‌توانند در این زمینه پیشگام باشند و موتور اقتصادی کشور را با سرعتی بیشتر از گذشته راه بیندازند و در شرایط تحریمی‌نیاز کشور به واردات را به حداقل برسانند.

البته در این جشنواره از برخی شرکت‌های کوچک و متوسط نیز تقدیر شد؛ سایر شرکت‌های کوچک و متوسط و حتی بزرگ به جز چنین تقدیرها و مراسم‌هایی، اقدام عملی خاصی در راستای حمایت از این گونه شرکت‌ها نمی‌کنند و صرفاً جشنواره‌ها و همایش‌ها به محلی برای اهدای لوح تقدیر تبدیل شده و تمام بحث‌های صورت گرفته در آن، در همان محل دفن می‌شود.

هرچند در چنین نمایشگاهی از چند مدیر و صنعت‌گر کوچک و بزرگ حمایت و لوایحی نیز تقدیم آن‌ها می‌شود؛ اما اگر قرار بود لوح تقدیر معجزه‌ای در روند مدیریتی و اقتصادی کشور ایجاد کند بدون شک تا به الان به قطب اول اقتصاد دنیا تبدیل شده بودیم. در انتها باید اشاره کرد در کشور با توجه عوض شدن دولت‌ها روزنه امیدی برای شرکت‌های بزرگ و متوسط به وجود می‌آید؛ اما هیچ توجهی به صنایع کوچک و متوسط نمی‌شود و دولت‌ها عملاً هیچ اقدامی برای رشد این شرکت‌ها انجام نمی‌دهند.

دولت با تغییر سیاست‌های موجود و حمایت کردن از این شرکت‌ها ضمن صرفه جویی ارزی، در گام اول فرصت رشد و تعالی را برای شرکت‌های کوچک و متوسط فراهم می‌سازد و در ادامه این شرکت‌ها در آینده‌ای نه چندان دور به شرکت‌های بزرگ تبدیل می‌شوند و زمینه اشتغال‌زایی گسترده‌ای فراهم می‌شود.

در نهایت باید گفت که رشد و توسعه بنگاه‌های خرد و کوچک در مثال عامیانه به ضرب‌المثل «قطره قطره جمع گردد، وانگهی دریا شود» مصداق پیدا می‌کند.

این گونه شرکت‌ها بیشتر شود.

اکنون در هیچ زمینه و حوزه‌ای شرایط برای شرکت‌های خرد و متوسط بر وفق مراد نیست و زیرساخت‌های لازم فراهم نشده است و در سیاست گذاری‌ها، دولت توجهی چندانی به این شرکت‌ها نشان نمی‌دهد.

به طور کلی می‌توان گفت چالش‌های بنگاه‌های خرد، کوچک و متوسط در ایران به عوامل سطح ملی و عوامل سطح بنگاه تقسیم‌بندی می‌شود.

در سطح ملی، عواملی همچون نبود اکوسیستم مناسب و متولی واحد، محدودیت در تجارت بین‌المللی کشور، ناکارآمدی سیستم بانکی در تأمین سرمایه در گردش، واردات بی رویه کالاهای بالا بودن بهای تمام شده تولید در داخل نسبت به رقبای جهانی به دلیل وجود تورم افسار گسیخته، دشواری در تأمین مواد اولیه و... دخیل هستند.

دولت می‌بایست در کنار نقشه راه ملی توسعه و قانون برنامه هفتم توسعه، برنامه توسعه این بنگاه‌ها را نیز مد نظر قرار دهد و نقشه راه ملی برای آن تعریف کند و نقش دستگاه‌ها و سازمان‌ها نیز مشخص شود.

در دورانی که کشور تحت سخت‌ترین تحریم‌های تاریخ قرار دارد، واردات بی رویه کالاهای توجیه‌پذیر نیست و ضمن آن که باید مسیر واردات باریک شود، فضا برای تجارت بین‌المللی بنگاه‌های خرد و کوچک مهیا شود و بوروکراسی‌های سنگینی که در این زمینه وجود دارد، تسهیل گردد تا ضمن فراهم شدن فضا برای صادرات محصولات و خدمات این گونه شرکت‌ها، تأمین مواد اولیه مرغوب نیز به آسانی صورت گیرد تا توان رقابتی شرکت‌ها در رقابت با شرکت‌های خارجی و منطقه‌ای بالا رود.

از سوی دیگر، به دلیل وجود تورم افسارگسیخته در ایران، تولید کالا با هزینه بسیار بالا صورت می‌گیرد و کالاهای ساخت داخل در رقابت با کالاهای خارجی، قدرت مانور قیمتی کمتری دارند. بنابراین، ضمن آن که نرخ تورم در کشور باید کاهش یابد، نظام بانکی کشور نیز باید به کمک این شرکت‌ها بیاید و با کاهش وثایق لازم برای اخذ تسهیلات، نقدینگی مورد نیاز و سرمایه در گردش در اختیار بنگاه‌ها خرد و کوچک قرار گیرد.

پیاده‌سازی نظام تأمین مالی، استفاده از ظرفیت بازار سرمایه در تأمین مالی، ایجاد صندوق‌های تخصصی به منظور تأمین مالی و افزایش اعتبار صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک، از جمله راهکارهایی است که برای حمایت از این بنگاه‌ها می‌تواند در دستور کار قرار گیرد.

به عنوان نمونه‌ای از اقدامات مبهمی که در حمایت از

آشنایی با تنها حامی دولتی صنایع کوچک

این واحدها بسیار تسهیل‌گر باشد. این نوع ضمانت‌نامه شامل «ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه یا مزایده»، «ضمانت‌نامه حسن انجام کار»، «ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت» و «ضمانت‌نامه استرداد کسور وجه‌الضمان» است.

«ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه»: همانطور که می‌دانید زمانی که شرکت‌ها یا اشخاص، خرید کالا یا اجرای پروژه‌ای را به مناقصه می‌گذارند، برای آنکه مطمئن شوند شرکت‌کنندگان در مناقصه برای از میدان به‌درکردن رقبا پیشنهادهای نامعقولی نمی‌دهند و واقعاً قصد انجام کار با همان قیمت و شرایط را دارند، ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه طلب می‌کنند. به عبارتی، این ضمانت‌نامه ریسک مناقصه‌گذارنده درخصوص اعلام قیمت‌های غیرمعقول و انصراف شرکت‌کنندگان را پوشش می‌دهد. «ضمانت‌نامه شرکت در مزایده»: سازمان‌ها و شرکت‌ها معمولاً اموال و لوازم مازاد بر احتیاج خود را از طریق مزایده می‌فروشند. به منظور اطمینان از انجام این عمل و انصراف‌ندادن برنده مزایده و امضای قرارداد مربوطه، از همه شرکت‌کنندگان در مزایده درخواست می‌شود به همراه پیشنهادهای خود، ضمانت‌نامه شرکت در مزایده نیز ارائه کنند.

«ضمانت‌نامه حسن انجام کار»: این نوع ضمانت‌نامه زمانی صادر می‌شود که کارفرما یا خریدار بخواهد اطمینان یابد پیمانکار یا فروشنده، قرارداد را تمام‌وکمال اجرا می‌کند یا نه. در اصل ذی‌نفع ضمانت‌نامه حسن انجام، در صورتی که کالاها یا خدمات را مطابق قرارداد پایه تحویل نگرفته باشد، برای مطالبه وجه ضمانت‌نامه اقدام می‌کند.

«ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت»: در بعضی قراردادهای، فروشنده یا پیمانکار به منظور تأمین نقدینگی لازم برای انجام پروژه، در همان ابتدای کار، درصدی از ارزش کالا یا خدمت موضوع قرارداد را به صورت پیش‌پرداخت از کارفرما یا خریدار طلب می‌کند. کارفرما برای اطمینان از اینکه در مقابل وجه پرداخت‌شده، کالا یا خدمات ارائه خواهد شد یا وجه پیش‌پرداخت بازپس می‌شود، از فروشنده یا پیمانکار، تقاضای ارائه ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت می‌کند.

«ضمانت‌نامه استرداد کسور وجه‌الضمان»: در بعضی از قراردادهای طرفین توافق می‌کنند درصدی به عنوان تضمین انجام کامل و مطلوب پروژه تا مدتی نزد کارفرما یا خریدار باقی بماند، اما کارفرما می‌تواند در قبال ارائه ضمانت‌نامه استرداد کسور وجه‌الضمان این وجه را به پیمانکار پرداخت کند.

با توجه به وضع تورمی کشور، افزایشی را در هزینه تولیدات صنعتی و محصولات آن‌ها داشتیم که قطعاً این امر موجب می‌شود تا ارزش و مبلغ مناقصات/مزایده‌ها افزایش یابد، بنابراین لازم است، متناسب با آن سقف ریالی ضمانت‌نامه‌های پیمانکاری نیز افزایش یابد تا امکان بیشتری جهت استفاده از واحدهای تولیدی یا شرکت‌کنندگان در مناقصات وجود داشته باشد. ما در «صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک» در همین راستا و برای حمایت هرچه بیشتر خود از صنایع و کمک به چرخه اقتصاد کشور در سال جاری با اخذ مصوبات لازم سقف ضمانت‌نامه‌های پیمانکاری را از ۷۰ به ۱۰۰ میلیارد ریال افزایش داده‌ایم، تا بتوانیم کمک کوچکی به صنایع کوچک در محقق

حدود دو سوم اشتغال جهان، بیش از نیمی از تولید ناخالص داخلی کشورها، مهم‌ترین عامل کاهش بیکاری، زمینه‌ساز پایداری اجتماعی، کارآفرینی بالا، استفاده از تکنولوژی و فناوری روز، ابزار توسعه اقتصاد و ....، همه و همه از خصوصیات بنگاه‌های کوچک و متوسط است که امروزه مهم‌ترین نقش در شکوفایی اقتصاد هر کشوری را دارند. بخشی از این بنگاه‌های اقتصادی، واحدهای تولیدی و صنایع بوده که شاه‌رگ حیات و موفقیت آن‌ها، وجود و تداوم تأمین مالی فعالیت‌هایشان است.

تأمین مالی همیشه یکی از مهم‌ترین مسائل و دغدغه‌های فعالان اقتصادی در هر کشوری بوده است که دستیابی به آن روش‌های مختلفی دارد، یکی از این روش‌ها، تأمین مالی به پشتوانه ضمانت‌نامه‌های اعتباری است. این نوع ضمانت‌نامه معمولاً از سوی صندوق‌های ضمانت اعتباری یا پشتوانه دولت ارائه می‌شوند که هدف اصلی آن‌ها، پرکردن شکاف تأمین مالی برای بنگاه‌های کوچک و متوسط است.

صنایع کوچک و متوسط می‌توانند باعث شکوفایی اقتصادی و اشتغال در هر کشوری شوند، اما همواره مشکلاتی بر سر راهشان هست که باید دولت‌ها با نقش حمایتی خود این مشکلات را حل و فصل کنند تا برآیند مثبتی بر روی اشتغال و شکوفایی اقتصادی داشته باشند. از همین رو در سال ۱۳۸۳ «صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک»، زیرمجموعه وزارت صنعت، معدن و تجارت با ماهیتی کاملاً دولتی برای حمایت از صنایع کوچک تأسیس شد. این صندوق با هدف تسهیل در تأمین مالی و تسریع در اجرای طرح‌های اشتغال‌زا در دو قالب صدور ضمانت‌نامه اعتباری و ضمانت‌نامه پیمانکاری اقدام می‌کند. ضمانت‌نامه اعتباری یک نوع ابزار تأمین مالی تجاری بدون سرمایه است، یعنی ابزاری که در قالب آن سرمایه یا منابع مالی مستقیم از سوی صندوق به بنگاه متقاضی داده نمی‌شود، بلکه ریسک بنگاه برای بازپرداخت پوشش داده شده و بدین ترتیب بنگاه می‌تواند راحت‌تر به تأمین مالی بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و حتی تأمین‌کنندگان دسترسی پیدا کند.

ضمانت‌نامه‌های اعتباری ما در «صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک» شامل «ضمانت‌نامه اعتباری بانکی» و «ضمانت‌نامه خرید اعتباری» است. «ضمانت‌نامه اعتباری بانکی» به نفع بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و سایر نهادهای قانونی به عنوان وثیقه برای اخذ تسهیلات از سوی واحد تولیدی صادر می‌شود. همچنین «ضمانت‌نامه خرید اعتباری» به نفع فروشنده مواد اولیه، تجهیزات و غیره جهت فروش مدت‌دار به واحد تولیدی صادر می‌شود تا تولیدکننده با خیال راحت بدون نیاز به اخذ تسهیلات بتواند خرید اعتباری داشته باشد. به عبارتی این ضمانت‌نامه به عنوان وثیقه برای عدم پرداخت صنایع کوچک در سررسید عمل می‌کند.

قالب دیگر ضمانت‌نامه‌ها، انواع «ضمانت‌نامه‌های پیمانکاری» است. همانطور که از نام آن معلوم است به عنوان وثیقه و ضمانت در انجام امور پیمانکاری صادر می‌شود. قابلیت ویژه این جنس از ضمانت‌نامه‌ها این است که می‌تواند در راستای فعالیت‌های صنعتی

پایین بودن نرخ کارمزد (۱/۵ درصد)، تخفیف تا ۵۰ درصدی کارمزد، فرایند الکترونیکی صدور ضمانت نامه، مشاوره رایگان، شبکه گسترده نمایندگان و استانی و کارگزاران در سراسر کشور، پذیرش وثایق و تضامین متنوع و سهل‌تر از نظام بانکی و غیره، بخشی از مزایای صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک نسبت به دیگر نهادهای تامین مالی و صندوق‌ها است.

از سوی دیگر اخیراً صندوق طرحی را آغاز کرده است تا بتواند ضمانت‌نامه‌های خود را به پلتفرم‌های زنجیره‌های تامین ارائه دهد و بدین ترتیب در «تامین مالی زنجیره تامین» (SCF) مشارکت داشته باشد. هدف از این طرح کاهش هزینه‌های تامین مالی، تسهیل تامین کالا و خدمات در قالب زنجیره، استفاده از منابع مالی بانک‌ها در قالب زنجیره و به صورت هدفمند و در نهایت ارائه بهینه خدمات و کالاهای هموطنان در قالب زنجیره تامین است.

شدن اهداف آن‌ها داشته باشیم.

از مزایای این نوع ضمانت‌نامه پیمانکاری صندوق می‌توان به صدور این ضمانت‌نامه بدون اقدام به مسدودی سپرده، پائین بودن کارمزد آن نسبت به نظام بانکی، و حتی صدور بدون اخذ وثیقه ملکی و صرفاً در قبال چک و سفته برای بنگاه‌های دارای اعتبار مطلوب و ... اشاره کرد.

و اما چرا صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک؟

همانطور که گفته شد ماهیت این صندوق کاملاً دولتی بوده و در راستای حمایت از صنایع کوچک است، پس بر خلاف دیگر نهادهای تامین مالی ما در ارائه ضمانت‌نامه رویکرد سهل‌گیرانه‌تری داریم.

محصولات صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک

محصولات این صندوق در قالب دو نوع ضمانت‌نامه اعتباری و پیمانکاری است

ضمانت‌نامه‌های اعتباری تا سقف ۵۰ میلیارد ریال	ضمانت‌نامه‌های پیمانکاری تا سقف ۱۰۰ میلیارد ریال
 <p>ضمانت نامه اعتباری بانکی (صادر به نفع بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و سایر نهادهای قانونی در حوزه تامین مالی بعنوان وثیقه برای اخذ تسهیلات)</p>	 <p>ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه</p>
 <p>ضمانت‌نامه خرید اعتباری (صادر به نفع تامین کنندگان مواد اولیه، تجهیزات و ... بعنوان وثیقه برای خرید مدت‌دار)</p>	 <p>ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت</p>
 <p>وزارت صنعت، معدن و تجارت صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک</p> <p>WWW.SIF.IR</p> <p>حامی معتبر صنایع کوچک</p>	 <p>ضمانت‌نامه حسن انجام کار</p>
	 <p>ضمانت‌نامه استرداد کسور وجه الضمان</p>

اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۳؛ دولت‌ها چگونه می‌توانند بحران انرژی را در سال ۲۰۲۳ بدتر کنند؟

این نشان می‌دهد که چگونه بازارها می‌توانند برای حل مشکلات کار کنند. با این حال، زمستان سال آینده، یک طوفان کامل از آب و هوای نامساعد و افزایش مجدد تقاضای انرژی چین می‌تواند قیمت‌ها را برای همه مصرف‌کنندگان گاز و برق بالاتر ببرد. اگر چنین باشد، کاربران انرژی نه تنها ممکن است نگران پوتین و رویدادهای شدید آب و هوایی در سال ۲۰۲۳ باشند، بلکه در مورد سیاست‌های قاطعانه‌تر دولت که به طور بالقوه باعث کمبود انرژی می‌شوند نیز باید نگران باشند.

راه‌حل‌های بهتر برای حل بحران انرژی

سیاستمدارانی که این سقف‌ها را تعیین می‌کنند و در بازارها مداخله می‌کنند، در خطر تکرار اشتباهات ایالات متحده در طول شوک‌های قیمت نفت در دهه ۱۹۷۰ هستند. تلاش برای کنترل افزایش هزینه انرژی از سیو ریچارد نیکسون - که امیدوار بود، دوباره به عنوان رئیس‌جمهوری ایالات متحده در سال ۱۹۷۲ انتخاب شود - با توقف تغییر و افزایش قیمت‌ها، مانع از ذخیره‌سازی معمولی فرآورده‌های نفتی فصلی در ایالات متحده شد. در نهایت این سیاست به کمبود انرژی و بدبختی برای مردم آمریکا منجر شد.

با افزایش مداخله دولت در بازارها، چنین کمبودهایی ممکن است؛ دوباره در مناطقی مانند اروپا اتفاق بیفتد. یارانه‌ها، سقف قیمت‌های خرده‌فروشی و کاهش مالیات در سراسر جهان اعمال می‌شود تا مصرف‌کنندگان را از قیمت‌های بالای انرژی محافظت کند؛ اما چنین اقداماتی فقط از سوی ثروتمندان (که به طور نامتناسبی انرژی بیشتری مصرف می‌کنند) حمایت می‌کند و از استفاده مداوم از سوخت‌های فسیلی آسیب‌رسان حمایت می‌کند. این برای مبتکرانی که به دنبال راه‌های بهتر و پاک‌تر برای تولید انرژی هستند، خبر بدی است. این موضوع همچنین به جنگ روسیه در اوکراین کمک مالی می‌کند.

با تلاش برای محافظت از مصرف‌کنندگان در برابر افزایش قیمت‌های بالا، دولت‌ها فقط افزایش مصرف را از طریق قیمت‌های پایین‌تر تشویق و بحران انرژی را طولانی‌تر می‌کنند. انتقال پول هدفمند به خانوارهای نیازمند هزینه کمتری برای دولت‌ها خواهد داشت و همچنین به بازار این امکان را می‌دهد که وظیفه خود در جیره‌بندی انرژی را انجام دهد.

در پایان سال ۲۰۲۲ وزرای انرژی اتحادیه اروپا سرانجام به توافق رسیدند تا قیمت گاز را که در ۱۸۰ یورو (۱۵۹ پوند) در هر مگاوات ساعت (MWh) بود را پس از ماه‌ها بی‌ثباتی که بر مشاغل و خانواده‌های اروپایی فشار وارد کرد، محدود کنند.

به گفته سیاست‌گذاران اتحادیه اروپا، گذاشتن این سقف، تلاشی برای کنترل نیروهای سرکش بازار است که موجب افزایش قیمت گاز نزدیک به ۳۴۰ یورو در مگاوات ساعت در تابستان گذشته شد و پس از آن قیمت برق را به رکورد ۱۰۰۰ یورو در مگاوات ساعت رساندند؛ اما در فصل زمستان، اروپا به اندازه کافی گاز برای ذخیره داشت و از واردات فزاینده گاز طبیعی مایع (LNG) از طریق پایانه‌های جدید گازی‌سازی مجدد شناور در آلمان و هلند بهره می‌برد. در حالی که این مداخله دولت ممکن است این تصور را ایجاد کند که بحران انرژی ناشی از تهاجم روسیه به اوکراین در فوریه ۲۰۲۲ در نهایت پایان یافته است؛ اما متخصصان می‌گویند که اینطور نیست.

سقف قیمت گاز تعیین شده از سوی سیاست‌گذاران اتحادیه اروپا، بیش از قیمت‌های کلیدی LNG و هزینه گاز خریداری شده زودتر از موعد در بازار آتی برای تحویل در زمستان تعیین شده است که اکنون حدود ۷۰ یورو در مگاوات ساعت معامله می‌شود.

این موضوع از اهمیت بالایی برخوردار است؛ زیرا تامین‌کنندگان اغلب ریسک قیمت خود را در بازارهای آتی پوشش می‌دهند و بنابراین سقف قیمتی باعث قطعیت نبودن می‌شود، زیرا پوشش‌ها و حمایت‌های قیمتی ممکن است منعکس‌کننده حرکات واقعی بازار نباشند و این موضوع می‌تواند منجر به نوسانات بیشتر قیمت شود. در واقع بهتر است بگوییم قیمت بالای گاز در سال ۲۰۲۲ بود که باعث شد. زمستان امسال در بریتانیا و اروپا چراغ‌ها روشن نگه داشته شود. سیاست سختگیرانه چین برای مقابله با کووید صفر به طور قابل توجهی تقاضای انرژی این کشور را در سال ۲۰۲۲ کاهش داد تا اروپایی‌ها همچنان بتوانند انرژی خود را تامین کنند.

این به آن معناست که عرضه گاز بیشتر از ایالات متحده، غرب آفریقا، قطر و حتی استرالیا به سمت اروپا می‌رود، جایی که هم تقاضا و هم قیمت بالاتر است. در واقع، اروپا ممکن است در سال ۲۰۲۲ حدود ۷۰ میلیارد متر مکعب گاز روسیه را از دست داده باشد، اما بیش از ۵۰ میلیارد متر مکعب از واردات LNG اضافی به دست آورده است.

انرژی در سال ۲۰۲۳؟

چین و هند، بازیگران اصلی تقاضای انرژی
در سال جدید میلادی

به گفته دن کلاین، رئیس بخش انرژی (S&P Global Commodity)، روند تداوم سیاست‌های مهار کووید در چین مهم‌ترین عامل اساسی برای تعیین تقاضای جهانی کالاها و انرژی در سال ۲۰۲۳ است، زیرا تقاضای معتدل و نه چندان زیاد در سال گذشته به دلیل قرنطینه چین در سال ۲۰۲۲ به عنوان یک سوپاپ ایمنی کلیدی عمل کرده بود.

در حالی که اروپا برای جایگزینی انرژی روسیه تلاش می‌کرد؛ بازارهای نفت، گاز و زغال‌سنگ تا حدودی متحول شد و اکنون اخبار گویای این موضوع هستند که در چین، احتمالاً محدودیت‌ها تا حدودی در سال ۲۰۲۳ کاهش می‌یابد و می‌توان انتظار داشت واردات سوخت‌های فسیلی دوباره افزایش یابد.

(S&P Global Commodity) پیش‌بینی می‌کند که در سال ۲۰۲۳ کل تقاضای انرژی چین به میزان ۳/۳ میلیون بشکه نفت در روز افزایش می‌یابد که در مقایسه با سال ۲۰۲۲ تقریباً رشد چندانی نخواهد داشت؛ اما باید در نظر داشت که این رقم همچنان ۴۷ درصد از تقاضای انرژی جهانی در سال آینده را تشکیل می‌دهد. در حالی که با فرض کاهش محدودیت‌های کووید، واردات چین احتمالاً به مسیر رشد خود باز خواهد گشت، باید در نظر داشت که هند به عنوان کشوری پرجمعیت نیز در سال گذشته تقاضای قوی و پایداری داشته است. این تقاضا با واردات نفت و زغال‌سنگ به طور قابل توجهی سال به سال افزایش می‌یابد، زیرا این کشور حجم قابل توجهی از عرضه روسیه را که بیشتر به اروپا می‌رفت را به خود جذب کرده است.

مسیر باورنکردنی و غیرقابل پیش‌بینی که بازارهای انرژی از زمان شروع همه‌گیری کووید-۱۹ در سال ۲۰۲۰/۲۰۱۹ طی کرده‌اند، با عدم قطعیت بی‌سابقه‌ای در مورد عرضه انرژی جهانی که سال گذشته در پی تهاجم روسیه به اوکراین در حال توسعه بود، ادامه‌دار شد. همچنان انتظار می‌رود که بازارها در مسیر گسترده‌ای از کالیبراسیون مجدد قرار گیرند، زیرا مابانی عرضه و تقاضا با قیمت‌های بالا و عدم اطمینان عرضه تطبیق می‌یابد. با جلوگیری از وقوع رکود عمیق‌تری از حد انتظار، چندین سال طول می‌کشد تا رشد عرضه قوی‌تر از رشد تقاضا شود و به سطوح پیش از شروع این مسیر طولانی بازگردد به ویژه اگر کاهش صادرات انرژی روسیه شدیدتر از حد انتظار باشد.

درباره نفت نیز پیش‌بینی می‌شود، در حالی که عرضه جهانی افزایش خواهد یافت، به دلیل تهاجم روسیه و محدودیت رشد

قیمت‌ها در اوپک، رشد کندتری در سال ۲۰۲۳ و حدود ۱/۷ میلیون بشکه در روز را شاهد خواهیم بود و انتظار می‌رود که در مقایسه با رشد ۴/۵ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۲ کاهش قابل توجهی داشته باشد.

در حالی که روایت فزاینده‌ای مبنی بر پایان انقلاب شیل ایالات متحده وجود دارد، ما انتظار داریم ۰/۷ میلیون بشکه در روز رشد عرضه نفت تنها از شیل ایالات متحده حاصل شود و رشد بیشتری در تولید نفت خام از نروژ، برزیل، کانادا و گویان حاصل خواهد شد. برای گاز طبیعی، رشد عرضه جهانی به‌ویژه گاز طبیعی مایع (LNG) در سال ۲۰۲۳ با وجود قیمت‌های بسیار بالا، به دلیل عرضه نشدن تاسیسات مایع‌سازی جدید، محدود خواهد شد. البته وقوع این امر تنها مستلزم آن است که بازارهای LNG دوباره بر اساس کاهش تقاضا تعادل برقرار کنند. این پویایی به ویژه در اروپا آشکار خواهد شد، جایی که عرضه گاز روسیه در سال ۲۰۲۳ حتی کمتر از سال ۲۰۲۲ خواهد بود.

به طور کلی انتظار می‌رود، قیمت کالاها در سال ۲۰۲۳ کاهش پیدا کند؛ زیرا عوامل بنیادی به سمت کالیبراسیون مجدد می‌روند. همچنین پیش‌بینی می‌شود که قیمت گاز طبیعی، زغال‌سنگ و نفت خام در سال ۲۰۲۳ کمتر از سال ۲۰۲۲ باشد. با این حال سال ۲۰۲۳ همچنان باید برای پالایشگاه‌ها سالی طلایی باشد و قیمت محصولات پالایش شده در سطوح بالایی حفظ شود.

قیمت برق نیز در آستانه کاهش تورم است، به عبارتی با عملیاتی شدن بخش دیگری از انرژی‌های تجدیدپذیر و درحالی که سیاست‌گذاران اروپایی به دنبال تضعیف پیوند بین قیمت گاز طبیعی و برق هستند، انتظار کاهش قیمت بی‌جا نخواهد بود. لذا تقاضا برای همه سوخت‌های فسیلی در سال ۲۰۲۳ افزایش می‌یابد که این نشان‌دهنده افزایش انتشار جهانی CO₂ با وجود توجه مداوم به اقلیم و انتقال انرژی است. محیط ایجاد شده به دلیل عدم اطمینان ژئوپلیتیک غالب، رشد ضعیف اقتصاد کلان و تورم بالا، امنیت تامین انرژی در مقابل بحث انتقال انرژی را در کانون توجه قرار می‌دهد.

در حالی که در گذشته بحران‌های کالایی ناشی از اختلالات عرضه بوده است، جهان با اولین بحران انرژی تقریباً در خصوص تمام سوخت‌ها دست‌وپنجه نرم می‌کند. بازار با جایگزینی سوخت و جریان‌های تجاری تغییر یافته تنظیم می‌شود که این نیازمند چشم‌انداز جهانی کلی‌نگری در وسعت بازار انرژی جهانی است.

ظرفیت تولید فولاد در جهان؛ تولید فولاد در اوکراین در حال اتمام است

تهاجم تمام عیار روسیه، فعالیت خود را به طور کامل متوقف کرد و با وجود این، یکی از سه کوره بلند در این کارخانه، (۱٫۳۶ میلیون تن) که تقریباً ۲۰ درصد از ظرفیت Kryvyi Rih را شامل می‌شود، در آوریل ۲۰۲۲ مجدداً راه‌اندازی شد. در همین بین این شرکت تصمیم گرفت ساخت کارخانه جدید گلوله ۵ میلی متری را به تعویق بیندازد، که در ابتدا قرار بود در ۳ ماهه چهارم سال ۲۰۲۳ تکمیل شود.

گروه متین وست به شدت تحت تأثیر تجاوز روسیه قرار گرفته است. بر اساس گزارش سه ماهه دوم سال ۲۰۲۲، کارخانه آروسیتال (ظرفیت ۶٫۲ میلیون تن) و کارخانه ایلچ (ظرفیت ۳٫۶ میلیون تن) به هیچ وجه نتوانسته‌اند فولاد خام تولید کنند. فولاد Kamet (که قبلاً به عنوان کارخانه آهن و فولاد Dneprovsky شناخته می‌شد، با ظرفیت حدود ۳٫۸ میلیون تن) توانست تنها ۰٫۴۵ میلیون تن تولید کند که کاهش ۲۶ درصدی نسبت به سه ماهه اول سال ۲۰۲۲ نشان داده است. در نتیجه، کل تولید این شرکت به شدت کاهش یافت.

به عنوان مثالی دیگر کارخانه (Zaporizhstal) (ظرفیت ۴٫۱ میلیون تن) در ۷ ماهه اول سال ۲۰۲۲، ۱ میلیون تن تولید کرد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۵۶٫۳ درصد کاهش داشت. به گفته این شرکت، این کاهش با کمبود مواد اولیه و مشکلات لجستیکی ناشی از جنگ همراه بود.

اینترپایپ استیل (ظرفیت ۱٫۳ میلی متر تن) تولید فولاد خام را ۱۶ درصد در مقایسه با مدت مشابه سال قبل کاهش داد و به ۰٫۱۶ میلیون تن در ۳ ماهه اول سال ۲۰۲۲ رساند.

به گفته مدیرعامل موقت این شرکت، دلایل این کاهش اختلال در زنجیره تامین است. به بیانی دیگر بنادر دریایی مسدود شده، کمبود سوخت موتور ملی و زیرساخت‌های حمل‌ونقل دائماً به وسیله حملات موشکی روسیه نابود می‌شوند.

بر اساس آخرین اطلاعات موجود (تا ژوئن ۲۰۲۲) می‌توان به قطع گفت که ظرفیت فولادسازی جهانی در سال ۲۰۲۲ برای چهارمین سال متوالی افزایش خواهد یافت. ظرفیت جهانی فولادسازی تا پایان سال ۲۰۲۲ به ۲۴۶۰٫۸ میلیون تن افزایش می‌یابد که با در نظر گرفتن آخرین اطلاعات موجود در مورد افزایش ظرفیت جدید و تعطیلی برخی از کارخانه‌ها بر اثر جنگ و یا کرونا، منجر به افزایش ۱٫۲ درصدی در مقایسه با سطح پایان سال ۲۰۲۱ خواهد شد.

در سال ۲۰۲۲، ظرفیت تولید فولاد خام عمدتاً در خاورمیانه افزایش یافت، جایی که انتظار می‌رود ۸٫۶ میلیون تن ظرفیت اضافی در این سال عملیات تولید خود را آغاز کند. همچنین انتظار می‌رود که ظرفیت فولادسازی در آسیا (با ۷٫۹ میلیون تن، یعنی ۰٫۵ درصد در مقایسه با سال گذشته) افزایش یابد.

سال قبل آمریکای شمالی (با ۶٫۱ میلیون تن، یعنی ۳٫۹ درصد افزایش در مقایسه با سال قبل)، آفریقا (۴٫۱ میلیون تن، یعنی ۹٫۵ درصد در مقایسه با سال قبل) و اروپا (۱٫۶ میلیون تن، یعنی ۰٫۶ درصد در مقایسه با سال قبل) افزایش تولید به ثبت رسانده بودند. با توجه به روند ضعیف تولید فولاد در نیمه اول سال ۲۰۲۲ (سطح سالانه ۱۸۹۷٫۹ میلیون تن) و با توجه به انتظارات، شکاف بین ظرفیت جهانی و تولید، به طور بالقوه می‌تواند از ۵۲۱٫۶ میلیون تن در سال ۲۰۲۱ به ۵۶۲٫۹ میلیون تن در سال ۲۰۲۲ افزایش یابد. داده‌های سالانه نیمه اول سال ۲۰۲۲ نشان می‌دهد که تولید جهانی فولاد به عنوان سهمی از ظرفیت، که یک شاخص تقریبی از نرخ بهره‌برداری جهانی است، می‌تواند از ۷۸٫۵ درصد در سال ۲۰۲۱ به ۷۷٫۱ درصد در سال ۲۰۲۲ کاهش یابد.

زیرساخت‌های فولادسازی اوکراین به دلیل جنگ در حال نابودی است

کارخانه (ArcelorMittal Kryvyi Rih) در مارس ۲۰۲۲ به دلیل

فولاد مبارکه اصفهان به دنبال رکورد جدید

بهبتر از گذشته بوده و همین موضوع عاملی شده تا شدت رشد درآمدها مضاعف شود. محصولات گرم مهم‌ترین و پرفروش‌ترین تولیدات شرکت فولاد مبارکه محسوب می‌شود که نرخ فروش آن در بازار داخل در آذر ماه سال جاری ۱۶۷ میلیون ریال در هر تن بود؛ در حالی که در آبان این محصولات به نرخ ۱۵۱ میلیون ریال فروخته شده بود که رشد قابل قبولی را به معرض نمایش می‌گذارد.

به طور میانگین، نرخ فروش محصولات گرم در ۹ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۱ حدود ۱۹۰ میلیون ریال بود که در حد و اندازه مدت مشابه سال گذشته بوده و به عبارت بهتر، فولاد مبارکه توانسته با وجود کاهش قابل توجه نرخ جهانی کامودیتی‌ها، نرخ فروش خود را حفظ کند.

حاصل عملیات ۹ ماهه شرکت فولاد مبارکه اصفهان در سال جاری کسب ۱۱۴۸ هزار میلیارد ریال درآمد بوده که از عملکرد مدت مشابه سال گذشته ۱۰ درصد بیشتر است.

لازم به ذکر است که این فولادساز در کل سال ۱۴۰۰ درآمد عملیاتی ۱۴۵۶ هزار میلیارد ریالی شناسایی کرده بود؛ بنابراین با فرض تحقق فروش ۳۴۵ هزار میلیارد ریالی پاییز در زمستان، برآورد می‌شود درآمدهای عملیاتی شرکت به ۱۵۰۰ هزار میلیارد ریال نزدیک شود و رکورد سال گذشته را بشکند و ارقام جدید و سنگین در سرفصل سود شرکت بنشینند.

از شرکت فولاد مبارکه اصفهان می‌توان به عنوان بزرگترین بنگاه اقتصادی ایران نام برد، شرکتی با سرمایه اسمی ۲۹۳ هزار میلیارد ریال که در سال ۱۴۰۰ با کسب درآمد چشم‌گیر ۱۴۵۶ هزار میلیارد ریالی، سود خالص ۸۴۰ هزار میلیارد ریالی را به ثمر نشانند.

این شرکت بزرگ فولادساز در آذر سال ۱۴۰۱ بالغ بر ۸۰۷ هزار تن انواع محصولات فولادی را تولید کرد و جمع تولیدات آن در ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ به ۶/۲ میلیون تن رسیده است؛ این در حالی است که در مدت مشابه سال گذشته ۵/۳ میلیون تن تولید صورت گرفته بود و اکنون شاهد رشد ۱۸ درصدی هستیم. به این ترتیب می‌توان نتیجه گرفت که برخلاف شرکت‌های دیگر، ریسک‌هایی همچون قطعی برق و گاز چندان متوجه این شرکت نبوده و خط تولید با سرعتی بیشتر از گذشته در گردش است.

مقدار فروش داخلی محصولات فولاد مبارکه در آذر ماه نسبت به آبان تغییر چندانی نداشته است و ۵۴۵ هزار تن فروش انجام گرفت، اما در نهمین ماه سال، مقدار صادرات این شرکت از ۸۷ هزار تن در آبان ماه به ۱۴۹ هزار تن افزایش یافته است. به طور کلی، در ۹ ماهه منتهی به آذر سال جاری بیش از ۵/۸ میلیون تن محصول فروخته شده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل افزایش ۸ درصدی را نشان می‌دهد.

نرخ فروش محصولات فولاد مبارکه در سال جاری به مراتب

شرکت سرمایه گذاری صدر تامین

Sadr Tamin Investment Company

ارزشمندی بالای تاسیکو با سبد سهام قدرتمند

فلزات ایران (ومعدان) شده که ۳۳ درصد از کل پرتفوی بورسی را شامل می‌شود. شرکت‌های فولاد مبارکه اصفهان (فولاد) و ملی صنایع مس ایران (فملی) دیگر شرکت‌های پررنگ در سبد سهام این شرکت به شمار می‌رود.

در بین شرکت‌های غیر بورسی که می‌تواند در آینده‌ای نه چندان دور به جمع بورسی‌ها نقل مکان کند، شرکت توسعه معادن پارس تامین است.

ارزش بازار تاسیکو اکنون حدود ۳۸۸ هزار میلیارد ریال است و هر سهم آن در حدود ۱۲۳۰۰ ریال معامله می‌شود. با توجه به دارایی‌های بورسی قابل توجه این شرکت و به‌روزرسانی ارزش دارایی‌های غیر بورسی و قیمت روز سهم، نسبت قیمت به خالص ارزش روز دارایی‌ها (P/NAV) حدود ۵۰ درصد است؛ این در حالی است که به طور میانگین، نسبت P/NAV سایر هلدینگ‌های مشابه و شرکت‌های چند رشته‌ای و سرمایه‌گذاری، معادل ۶۵ درصد است. بنابراین با توجه به نسبت P/NAV پایین تاسیکو، قیمت سهم فضا برای رشد دارد و می‌توان انتظار و امید داشت که قیمت این سهم تا پایان سال افزایش یابد.

لازم به ذکر است که تاسیکو در بازه زمانی ۳ ساله اخیر بازدهی قابل توجه ۵۸۱ درصدی را عاید سهامداران و سرمایه‌گذاران خود کرده است؛ بنابراین سهامدارانی که با دید بلندمدت این سهم را خریداری کرده‌اند، منفعت قابل ملاحظه‌ای بدست آورده‌اند. حتی اگر نگاهمان را به بازه زمانی میان‌مدت و کوتاه‌مدت نیز تغییر دهیم، آمارها نشان می‌دهد که در یک سال اخیر ۷۲ درصد و در یک ماه گذشته ۳۷ درصد رشد قیمت در این سهم رخ داده است. لازم به ذکر است که در اسفند سال ۱۴۰۰ تغییرات مدیریتی در تاسیکو رخ داد و شواهد نشان می‌دهد که این تغییر و تحولات در مجموع به نفع مجموعه و گروه بوده است؛ چراکه بر اساس صورت‌های مالی ۶ ماهه منتهی به آبان سال ۱۴۰۱، تاسیکو بیش از ۱۱ هزار میلیارد ریال درآمد سود سهام شناسایی کرده که در مقایسه با ۱۱۸ میلیارد ریال مدت مشابه سال گذشته تفاوت بسیار زیادی دارد. از محل فروش سرمایه‌گذاری‌ها نیز نزدیک به

شرکت سرمایه‌گذاری صدر تامین با سرمایه ثبت شده ۳۱ هزار میلیارد ریالی، پرتفویی به بهای تمام شده ۶۰ هزار میلیارد ریال تشکیل داده است.

وزن شرکت‌های بورسی در پرتفوی این شرکت بیش از غیر بورسی‌هاست و سهامدار ۲۲ شرکت حاضر در بازار سرمایه به بهای تمام شده ۵۵ هزار میلیارد ریال است که در پایان آذر ارزش بازار آن‌ها بالغ بر ۴۶۳ هزار میلیارد ریال بود. سبد غیربورسی‌ها شامل ۱۰ شرکت است که خرج آن برای تاسیکو ۵ هزار میلیارد ریال بوده است.

بیشترین سرمایه‌گذاری شرکت در صنعت استخراج کانه‌های فلزی صورت گرفته که مهم‌ترین شرکت‌های آن، شرکت توسعه معادن و فلزات ایران (ومعدان) و توسعه معادن پارس تامین است.

شرکت سرمایه‌گذاری صدر تامین در صنایع و حوزه‌های مختلفی سرمایه‌گذاری کرده و در برخی صنایع، سهم قابل توجهی از تولیدات کشور را به دوش می‌کشد.

در صنعت کانی‌های غیرفلزی، در محصولاتی همچون کائولن فرآوری شده و سولفات سدیم سهم ۸۱ درصدی از ظرفیت تولید در ایران، در اختیار شرکت‌های گروه تاسیکو است. در تولید پشم شیشه و عایق لوله نیز بالغ بر ۶۷ درصد تولیدات کشور را در شرکت‌های تابعه خود به تولید می‌رساند.

در سایر صنایع نیز وضع مشابهی مشاهده می‌شود و به عنوان مثال در حوزه زغال سنگ، تاسیکو ۲۶ درصد ظرفیت کل کشور را تولید می‌کند و از بازار تولید محصولات نسوز و مواد ویژه سهم ۱۷ درصدی را به نام خود زده است.

فلزات اساسی نیز سرمایه قابل توجهی را جذب خود کرده و تاسیکو سهامداران برخی از مهم‌ترین شرکت‌های این صنعت همچون ملی صنایع مس ایران (فملی)، مس شهید باهنر (فباهنر)، فولاد مبارکه اصفهان (فولاد) و... است.

در بین شرکت‌های بورسی کنونی در سبد سهام تاسیکو، بیشترین نقدینگی صرف خرید سهام شرکت توسعه معادن و

۵ هزار میلیارد ریال سود کسب کرد که این مورد در ۶ ماهه سال قبل یک هزار میلیارد ریال بود.

در مجموع، عملکرد این هلدینگ در نیمه اول سال مالی خود، رقم سود خالص خود را به ۱۵/۷ هزار میلیارد ریال رسانده که در مقایسه با ۶ ماهه سال ۱۴۰۰ رشد چشمگیر ۱۲۰۵ درصدی را به معرض نمایش می‌گذارد و با توجه به تغییر و تحولاتی که در عرصه مدیریت رخ داده و اثرات این تغییرات در صورت‌های مالی نمود پیدا کرده، انتظارات از تحقق سود سنگین در پایان سال را بالا برده است. به علاوه، تاسیخو یک شرکت خوش قول در بین بورسی‌ها به شمار می‌رود و بررسی سوابق ۷ سال اخیر نشان می‌دهد که سود تقسیمی در مجامع عادی سالیانه را طبق برنامه زمان‌بندی اعلام شده پرداخت کرده است که این خود جذابیت حضور در مجامع این شرکت را برای سهامداران بالا می‌برد؛ به ویژه آن که این هلدینگ در سالیان اخیر میزان قابل توجهی از سود محقق شده سال را در مجامع سالیانه خود بین سهامداران تقسیم کرده و سود نقدی مطلوبی عاید سهامداران خود کرده است و از این حیث نیز یک امتیاز مثبت دیگر در کارنامه کاری خود دارد.

علاوه بر این، توسعه سرمایه‌گذاری در کسب‌وکارهای نوین و متنوع‌سازی سبد سهام، ارتقا یازده پرتفوی هلدینگ، ارتقای ارزش واقعی سهام هلدینگ و شرکت‌های فرعی، جزو اهداف عملیاتی مدیریت جدید شرکت است که با جدیت به دنبال تحقق آن است و عملکرد مدت کوتاه اخیر نیز مؤید این موضوع است و در صورت تداوم روند کنونی و اجرایی شدن برنامه‌ها و اهداف مدیرعامل جدید تاسیخو، قطعا در آینده‌ای نه چندان دور از این شرکت بیش از پیش خواهیم شنید.

مدیریت جدید این شرکت در راستای دستیابی به چشم انداز و اجرای موفقیت آمیز مأموریت خود، سیاست‌هایی همچون مدیریت پرتفوی سهام در راستای حفظ ارزش ذاتی سهام شرکت‌های سرمایه‌پذیر، ارتقاء قدرت نقدشوندگی سهام شرکت‌های فرعی، کسب حداکثر سود و افزایش ارزش بازار بنگاه‌های فرعی و وابسته در حوزه کسب‌وکار، تکمیل زنجیره ارزش و زنجیره تامین

در فعالیت هلدینگ و شرکت‌های تابعه، سرمایه‌گذاری در معادن و صنایع معدنی، فلزی و غیرفلزی با چرخه بلندمدت، فروش سهام شرکت‌های غیر مرتبط با راهبردهای هلدینگ، توسعه بازارهای بین‌المللی برای عرضه محصولات و خدمات شرکت‌های تابعه، تنوع‌پذیری منابع با رویکرد توسعه ابزارهای نوین تأمین مالی داخلی و خارجی و... را سرلوحه فعالیت‌های خود قرار داده است. چشم انداز تاسیخو، تبدیل شدن به «شرکتی سرآمد و رقابتی در حوزه کسب‌وکارهای متعارف و پیشرو در حوزه کسب‌وکارهای نوین در زنجیره ارزش معدن و صنایع معدنی در تراز ملی و منطبق بر موازین توسعه پایدار» است.

پیشرو در صنایع معدنی، فلزی و غیر فلزی با دسترسی حداقل ۱۵ درصد بازار رده اول و دوم فولاد، رده اول و دوم مس، رده اول طلا، رده اول و دوم زغال سنگ، باریت و سرب و روی، اکسید منیزیم، کائولن، سولفات سدیم، سولفات پتاسیم و عناصر کمیاب با رویکرد تکمیل زنجیره ارزش و زنجیره تامین در طی ۵ سال آتی، از دیگر چشم‌اندازهای پیش روی این هلدینگ به شمار می‌رود.

شرکت سرمایه‌گذاری صدر تامین مأموریت خود را ارزش آفرینی برای کلیه ذی‌نفعان و ارتقای ارزش بلندمدت دارایی سهامداران از طریق اداره شرکت‌ها و رویکرد به سهامداری در حوزه‌های تخصصی صنایع معدنی، فلزی و غیرفلزی، از طریق ایجاد، مالک شدن و اداره شرکت‌های دارای پتانسیل قوی در خلق ارزش در حوزه پی‌جویی، شناسایی، اکتشاف، استخراج و فرآوری کانی‌های فلزی و غیر فلزی و صنایع وابسته با رویکرد تکمیل زنجیره ارزش و زنجیره تامین و ایجاد قابلیت فنی و اجرایی در زمینه‌های فعالیت در فولاد، طلا و مس، تنوع‌پذیری منابع مالی، اجرای پروژه‌های جدید، توانایی فعالیت و مشارکت داخلی و بین‌المللی در اجرای طرح‌های توسعه، هوشمندسازی کسب‌وکار، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری موثر و کارآمد با رویکرد ایجاد دانش، نوآوری، افزایش بهره‌وری، کارآیی و زمینه‌سازی شرایط توسعه پایدار را مدنظر قرار داده است.

صرفه‌جویی ۷۵/۵ میلیون دلاری فولاد هرمزگان از بومی‌سازی

بسیاری از نیازهای تولیدکنندگان فولاد در زمینه قطعات، ماشین‌آلات و تجهیزات و حتی مواد مصرفی مانند نسوز از طریق واردات تأمین می‌شد، اما خوشبختانه در چند سال اخیر صنعتگران توانستند بر تمامی چالش‌های ساخت داخل غلبه کنند و وابستگی به واردات را به حداقل برسانند.

نخستین رویکردی که صنعتگران هر دو گروه تأمین‌کننده و فولادساز اتخاذ کردند اعتمادسازی بود؛ این یعنی از سویی فولادسازان به تأمین‌کنندگان داخلی اعتماد کردند و فرصت ساخت داخل و بومی‌سازی کالای موردنیاز را به آن‌ها دادند و فولادسازان نیز ریسک‌های ناشی از بومی‌سازی و بخشی از هزینه‌های آن را پذیرفتند. از سوی دیگر، تأمین‌کنندگان نیز با آگاهی در خصوص خرید مطمئن از سوی فولادسازان، همت خود را بر کسب دانش فنی، تکنولوژی و ساخت کالای موردنیاز فولادسازان با بهترین کیفیت و کمترین قیمت گماردند. حاصل این همکاری دوجانبه در چند سال اخیر، بومی‌سازی صدها قطعه و تجهیز موردنیاز صنعت فولاد کشور و صرفه‌جویی صدها میلیون دلار ارز بوده است.

در میان تولیدکنندگان فولاد کشور، شرکت فولاد

تخریب‌ها مانع همکاری کافی تأمین‌کنندگان خارجی با شرکت‌های ایرانی شد و بسیاری از تأمین‌کنندگان ارتباط خود با شرکت‌های ایرانی را قطع کردند. در این شرایط، تولیدکنندگان ایرانی ناچار به تأمین برخی قطعات و مواد اولیه موردنیاز خود از تجار با هزینه‌هایی بیشتر از قبل شدند. از سوی دیگر، افزایش نرخ ارز نیز به‌عنوان یک مؤلفه مهم در واردات بر پیچیدگی این موضوع افزود. از این رو تولیدکنندگان ایرانی آستین همت بالا زدند و به دنبال راهکارهای جایگزین بهتر از واردات رفتند که در این زمینه، ساخت داخل و بومی‌سازی تجهیزات، ماشین‌آلات، قطعات، مواد اولیه و حتی تکنولوژی‌های روز دنیا بهترین راهکاری بود که برگزیده شد. یکی از صنایعی که پیشگام نهضت بومی‌سازی و قطع وابستگی به واردات شد، صنعت فولاد بود و تولیدکنندگان این صنعت دست در دست هم با کمک تأمین‌کنندگان داخلی، توانستند بسیاری از نیازهای خود را بدون کمک گرفتن از خارج‌ها برطرف کنند.

بومی‌سازی و تأمین از داخل تنها یک وجه از ماجراست. هنگامی که ابعاد مختلف بومی‌سازی مورد بررسی قرار می‌گیرد، متوجه بزرگی کار و همت والای فولادسازان خواهیم شد. همان‌طور که گفته شد،

به گزارش روابط عمومی فولاد هرمزگان، یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های قدرت اقتصادی کشورهای پیشرفته، رونق تولید و بها دادن به تولیدکنندگان است. رونق تولید از سویی باعث ثروت‌آفرینی می‌شود و از سوی دیگر موجبات ایجاد اشتغال پایدار را فراهم می‌سازد. به همین دلیل، قدرت‌های اقتصادی از هر راهی به دنبال قدرت یافتن تولیدکنندگان خود هستند. کشور ما نیز به‌عنوان یکی از تولیدکنندگان مهم محصولات معدنی و فلزی راهی جز رونق دادن به تولید به‌ویژه محصولات زنجیره‌های فلزی و صنایع مرتبط با آن که مزیت‌های فراوانی دارند، نخواهد داشت. از این رو یکی از رویکردهای مهم دولت‌ها به‌ویژه در چند سال اخیر رونق تولید بوده است. در همین حال، توجه به رونق تولید و نام‌گذاری شعارهای سال‌های اخیر از سوی مقام معظم رهبری و تأکید ایشان بر تولید نیز حاکی از اهمیت این موضوع برای حاکمیت است.

پس از اینکه کشور ما تحت تحریم‌های ظالمانه قرار گرفت و تشدید این تحریم‌ها از سال ۱۳۹۷ به بعد، بسیاری از صنایع نتوانستند مانند گذشته و به راحتی مواد اولیه، تجهیزات و قطعات موردنیاز خود را از تأمین‌کنندگان خارجی و از طریق واردات خریداری کنند. از سویی

صرفه‌جویی ارزی نصیب فولاد هرمزگان شده است. همچنین با مقایسه صرفه‌جویی ارزی ۹ ماه نخست سال جاری با مدت مشابه سال قبل که ۲۹٫۲ میلیون دلار بود، مشخص می‌شود که ۲۶ درصد رشد در صرفه‌جویی ارزی حاصل شده است.

فولاد هرمزگان در چند سال اخیر توانسته است چندین قطعه و تجهیز مهم را با کمک تأمین‌کنندگان داخلی بومی‌سازی کند که از جمله آن‌ها می‌توان به ترموکوپل و سنسور، انواع کابل‌های جبران‌ساز ترموکوپل، متعلقات لنس دما، چرخ‌زن و سنسور پری هیتر تاندیش، الکتروموتور غبارگیرهای احیا CPV۰۰، الکتروموتورهای ۶٫۶ K.V مین فن و بوستر فن غبارگیر فولادسازی، الکتروموتور نوار نقاله و... اشاره کرد.

اکنون اولویت نیازهای پژوهشی شرکت فولاد هرمزگان، کاهش مصرف انرژی الکتریکی در کوره‌های قوس الکتریکی، بومی‌سازی فرایند فراوری گرم سرباره‌های کوره قوس الکتریکی، بومی‌سازی تکنولوژی ماشین ریخته‌گری پیوسته به منظور توسعه محصولات و استحصال منیزیم از آب برگشتی آب‌شیرین‌کن اسمز معکوس شرکت فولاد هرمزگان است و دیگر نیازهای این شرکت شامل کوانتومتر با قابلیت تولید دهی در کارخانجات فولادسازی با ظرفیت تولید بالا و تجهیزات آزمایشگاه‌های روغن و آب مانند دستگاه ویسکومتر، PH متر، فیلم و فتومتر، ترموراکتور و... می‌شود. امید است که بتوان این نیازها را نیز با کمک شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی و استفاده از توانمندی صنعتگران کشور تأمین کرد.

تولید داخلی از جمله عوامل تأثیرگذار در کاهش وابستگی به تأمین این‌گونه اقلام از خارج کشور به شمار می‌رود. جهت تسریع در بومی‌سازی قطعات، افزایش نرخ خرید داخلی قطعات و رفع مشکلات قطعه‌سازان، شرکت فولاد هرمزگان اقدامات ذیل را انجام داده است: راه‌اندازی واحد مستقل بومی‌سازی جهت تمرکز بر ساخت قطعات داخلی؛ انتخاب پیمانکاران مناسب جهت تهیه و تولید انواع دفترچه و نقشه‌های ساخت با رویکرد بومی‌سازی؛ فراخوان جهت شناسایی قطعه‌سازان توانمند داخلی؛ راه‌اندازی سیستم ارزیابی مجازی قطعه‌سازان داخلی با توجه به شیوع کرونا و عدم امکان بازدید حضوری؛ تشویق قطعه‌سازان جهت سرمایه‌گذاری، راه‌اندازی و برپایی کارگاه‌ها در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی بندرعباس؛ حمایت از تولیدکنندگان و قطعه‌سازان داخلی و استفاده از قطعات داخلی در تجهیزات خطوط تولید؛ ایجاد دسترسی قطعه‌سازان به انواع قطعات خارجی جهت الگوبرداری و ساخت قطعات مشابه؛ ارائه بازخوردهای مناسب در راستای افزایش کیفیت و بهبود در ساخت قطعات؛ ارسال درخواست‌های خرید به قطعه‌سازان داخلی؛ بازدید از شرکت‌های قطعه‌سازی داخلی جهت شناسایی و ارزیابی توانمندی‌های آن‌ها. خوشبختانه حاصل رویکرد فولاد هرمزگان در زمینه بومی‌سازی در یکی دو سال اخیر، صرفه‌جویی ۷۵٫۵ میلیون دلاری بوده است. به طوری‌که در سال ۱۴۰۰ این شرکت توانست ۳۸٫۹ میلیون دلار از ساخت داخل و بومی‌سازی صرفه‌جویی ارزی حاصل کند و با تداوم این رویکرد در سال ۱۴۰۱ و تا پایان آذر، ۳۶٫۶ میلیون دلار

هرمزگان نیز با اتخاذ رویکرد بومی‌سازی و توجه به سازندگان داخلی، توانست بسیاری از نیازهای خود را به‌جای واردات، از ساخت داخل تأمین کند؛ رویکردی که باعث صرفه‌جویی ۷۵٫۵ میلیون دلاری تنها در ۲۱ ماه اخیر شده است.

در حال حاضر، سیاست‌های کلان فولاد هرمزگان در راستای مسئولیت‌های اجتماعی، توسعه توانمندی تولیدکنندگان داخلی و حرکت در راستای توسعه پایدار است. فولاد هرمزگان در زمینه بومی‌سازی، رویکرد کاهش انحصار در تأمین قطعات خارجی، کاهش وابستگی تأمین قطعات به ارز خارجی، کاهش هزینه هم‌زمان با حفظ کیفیت قطعات، کوتاه شدن مدت‌زمان تأمین، ارتقای دانش فنی در زمینه ساخت قطعات، کمک به ارتقای مهندسی شرکت‌های سازنده داخلی و عملیاتی کردن توان علمی موجود در کشور را در راستای رفع نیازهای صنعت دنبال می‌کند.

در فولاد هرمزگان، بومی‌سازی در کمیته‌ها و تیم‌های تخصصی با بهره‌مندی از صنعتگران، تولیدکنندگان، شرکت‌های دانش‌بنیان و کمک به آنان و یا در قالب پروژه‌های کار تیمی (TQ)، توسط کارشناسان و کارکنان انجام می‌گیرد. همچنین در این چارچوب، بومی‌سازی تکنولوژی تولید و دانش فنی، بومی‌سازی از طریق انتقال تکنولوژی تقسیم‌بندی، بومی‌سازی از طریق شرکت‌های دانش‌بنیان و بومی‌سازی از طریق توسعه توانمندی‌های تولیدکنندگان انجام می‌شود. همان‌طور که بیان شد، بومی‌سازی قطعات و فرایندهای صنعتی به‌منظور توانمندسازی ملی و رونق

قطع گاز و لرزه سرما بر اندام صنعت فولاد خراسان

واحدهای صنایع بزرگ خراسان رضوی اعم از فولاد و خودروسازی و قطعه‌سازی ناگزیر به همکاری ۱۰۰ درصدی و قطع تولید خود شدند که این موضوع مصوبه ستاد انرژی استان به منظور پایداری تامین انرژی برای بخش خانگی و مراکز حساس استان بوده است. حال در هفته اخیر با توجه به سرمای کم‌سابقه، تقریباً تمامی واحدهای صنایع بزرگ خراسان رضوی اعم از فولاد، خودروسازی و قطعه‌سازی در عمل به مصوبه ستاد انرژی استان و به منظور پایداری تامین انرژی بخش خانگی و مراکز حساس، ناگزیر به همکاری ۱۰۰ درصدی و قطع تولید خود شدند.

مدیرعامل شرکت گاز خراسان رضوی نیز شمار مشترکان گاز این استان را ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار مشترک ذکر و بیان کرد: افزایش مصرف گاز در استان از آذر امسال شدت گرفت به طوری که در آذر ۱۴۰۱ یک میلیارد و ۴۷۲ میلیون متر مکعب گاز در استان مصرف شد، در حالی که این رقم در مدت مشابه سال قبل یک میلیارد و ۴۵۱ میلیون متر مکعب بود.

حسن افتخاری افزود: مطابق با شاخص‌های مصرف انرژی، کاهش هفت درجه ای دما باید موجب افزایش مصرف گاز شود، این استان طی روزهای اخیر سرمایی بیش از منفی ۲۰ درجه را تجربه کرد که همین موضوع موجب افزایش مصرف گاز شد، به طوری که با توجه به سرمای کم سابقه روزهای اخیر در خراسان رضوی، میزان مصرف گاز روزانه مردم استان در روز ۲۱ دیماه به ۶۱ میلیون متر مکعب رسید.

او با تأکید بر لزوم مشارکت صنایع فولادی در ایجاد مخازن ذخیره گاز گفت: صنایع فولادی هم می‌توانند مخازن ذخیره گاز ایجاد کنند، همان طور که برخی صنایع دیگر در زمستان مخازن ذخیره‌سازی سوخت مایع در اختیار دارند، فولادی‌ها نیز می‌توانند این مخازن و تاسیسات را برای خود ایجاد کنند، اما این موضوع فقط در حد یک ایده خام است که هنوز به مرحله اجرا نرسیده است.

تولید گاز خراسان رضوی نیازمند تقویت

با توجه به گفته مدیرعامل شرکت گاز خراسان رضوی مبنی بر اینکه صنایع فولادی بهتر است برای ایجاد مخازن ذخیره گاز اقدام کنند، این سوال مطرح است که در صورت ایجاد مخازن ذخیره‌سازی از سوی صنایع، آیا ذخایر گازی موجود در استان جوابگوی نیاز آنها خواهد بود؟

مدیرعامل شرکت پالایش گاز شهید هاشمی نژاد سرخس در این باره گفت: مخازن گازی منطقه خانگیران شامل سه مخزن گاز شیرین با ظرفیت تولید ۱۷ میلیارد متر مکعب و یک مخزن گاز ترش عظیم با ظرفیت تولید ۵۵۰ میلیارد متر مکعب است. یحیی فیضی اظهار کرد: برداشت از منابع گاز شیرین خانگیران

زمستان هر سال به دلیل افزایش مصرف گاز بخش خانگی، صنایع فولادی خراسان رضوی با محدودیت‌ها و چالش‌هایی مواجه می‌شوند که صاحبان صنایع باید خود نسبت به ذخیره‌سازی این انرژی تدبیر کنند.

سختی تامین انرژی و مشکلات ناشی از آن برای صنایع فولاد خراسان رضوی در زمستان امسال، با توجه به حاکمیت سرمای بی‌سابقه در استان، بیش از پیش آشکار شد، آن هم در شرایطی که حتی تامین گاز برای بخش خانگی در شمال شرق کشور با محدودیت‌های بسیاری مواجه است و تمام توان و تمرکز استان بر تولید و تامین گاز بخش خانگی و بخش‌های ضروری خدمات رسانی به مردم معطوف شده است.

در هر صورت در زمان سرمای شدید، تامین گاز با مشکل مواجه می‌شود و در هفته جاری نیز به دلیل کاهش بسیار زیاد دمای هوا در ناحیه شمال شرق و افزایش مصرف خانگی از یک طرف و قطع واردات گاز از ترکمنستان از طرفی دیگر، تامین گاز در شمال شرق کشور دشوار شده به نحوی که بخش خانگی را نیز دچار افت فشار کرده است.

همیشه در شرایط سخت، اولویت با تامین گاز بخش خانگی است، لذا چاره‌ای جز قطع گاز دیگر بخش‌ها نمی‌ماند و از آنجا که ممکن است این موضوع در سال‌های آتی نیز تکرار شود باید برای چالش‌های پیش روی حوزه صنایع چاره‌ای اندیشیده شود.

قطعی گاز فولادی‌ها در سرمای هوا

تنها سوخت مصرفی صنایع فولادی، گاز است و این بخش امکان استفاده از سایر فرآورده‌های سوختی را برای تولید ندارد و قطعی گاز فولاد استان تقریباً از ابتدای دی امسال آغاز شده است، به طوری که فرماندار جوین از توقف فعالیت فرآوری در کارخانه پارس فولاد سبزوار، واقع در این شهرستان به دلیل قطع گاز خبر داد.

علی سامقانی اظهار کرد: بر مبنای تفاهم‌نامه اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی با شرکت گاز مقرر شده است گاز سه واحد فولادی استان شامل فولاد خراسان، سنگان و جوین (سبزوار) طی بازه زمانی مشخصی قطع شود.

او افزود: سال‌های گذشته جریان گاز این واحدهای تولیدی فولاد به یک باره قطع می‌شد؛ اما امسال برنامه نوبت‌بندی اجرا شده است که گاز این صنایع در برخی ماه‌های سرد سال به منظور تامین گاز حوزه شهری و بخش خانگی، قطع شود.

فرماندار جوین گفت: با توجه به مصرف زیاد گاز در بخش صنایع فولاد و از سویی اولویت داشتن تامین گاز بخش خانگی در ماه‌های سرد سال، به‌ناچار گاز برخی واحدهای تولیدی قطع می‌شود. در هفته اخیر با توجه به سرمای بی‌سابقه، تقریباً تمام

قرار گرفته است، همچنین انتقال گاز ترش (گاز طبیعی خام) از ترکمنستان به خراسان رضوی در دستور کار است. یعقوبعلی نظری افزود: از یک سو کشور با ۱۵ هزار مگاوات کمبود تولید برق مواجه است و زمان زیادی لازم است تا بتوان این کمبود را جبران کرد، زمانی که فشار گاز هم کم می شود، کمبودها در ابتدا از شمال شرق کشور بروز و ظهور پیدا می کند. او اظهار کرد: با توجه به کمبودهای موجود در زیرساخت های استان نمی توان صنایع را تعطیل کرد، لازم است صاحبان صنایع برای تامین انرژی مورد نیاز خود راهکارهای جدیدی اتخاذ کنند. در این راستا، با توجه به اینکه صنایع استان خراسان رضوی به دلیل افزایش مصرف در بخش خانگی، در تابستان عموماً با کمبود برق و در زمستان با کمبود گاز مواجه می شوند که زمستان امسال در پی شدت سرما، برق اغلب صنایع استان نیز در روزهای اخیر قطع شده است، مدتی است که طرح ایجاد نیروگاه های خورشیدی توسط صاحبان برخی از صنایع استان مطرح می شود.

حتی معاون وزیر صمت و مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک های صنعتی ایران چندی قبل از آغاز ایجاد شهرک های خورشیدی در ۹۲ نقطه صنعتی کشور خبر داد که این نشان از ورود صاحبان صنایع برای تامین برق مورد نیاز خود و جلوگیری از ضررهای بیشتر در این زمینه دارد و بهتر است، صاحبان صنایع در این شرایط سخت اقتصادی نسبت به ایجاد مخازن ذخیره گاز و اتخاذ راهکارهای جدید در این زمینه وارد عمل شوند.

این در حالی است که خراسان رضوی در بخش سنگ آهن به عنوان ماده اولیه تولید فولاد به دنبال رسیدن به هدف تولید ۱۰ میلیون تن فولاد در استان و تبدیل این منطقه به قطب سوم فولادسازی کشور است.

برای رسیدن به هدف مزبور ۱۱ واحد تولید کنسانتره با ظرفیت اسمی تولید ۲۲.۲ میلیون تن در سال، ۵ واحد گندله سازی با مجموع ظرفیت تولید ۱۵ میلیون و ۵۹۰ هزار تن گندله، ۱۰ واحد تولید آهن اسفنجی با ظرفیت اسمی ۹.۴ میلیون تن در سال، ۹ واحد تولید شمش فولاد با ظرفیت اسمی ۷.۷۲ میلیون تن در سال و ۶ واحد تولید نورد با ظرفیت اسمی ۳.۷ میلیون تن در سال در خراسان رضوی اجرا شده است.

اکنون ۳۴ واحد صنعتی در زمینه تولید شمش فولاد و سایر طرح های فولادی با اشتغال زایی برای ۹ هزار و ۲۶۲ نفر در استان خراسان رضوی فعالیت دارند.

نزدیدی نیست که این حجم از تولید فولاد در خراسان رضوی باید بستر پایداری از انرژی به ویژه گاز در اختیار داشته باشد و آیا وقت آن نرسیده است که بسترهای سرمایه گذاری برای تقویت زیرساخت های استان در حوزه برق و گاز و آب فراهم شود؟

در سال ۱۳۵۲ با سه حلقه چاه و بهره برداری از مخزن گاز ترش مزدوران در سال ۱۳۶۲ و هم زمان با راه اندازی پالایشگاه گاز شهید هاشمی نژاد با حفر ۶ حلقه چاه آغاز شده است.

او شرایط تولید گاز به وسیله پالایشگاه خانگیران در سرمای شدید کنونی را حداکثری دانست و گفت: اکنون تولید پالایشگاه در حداکثر ظرفیت خود قرار دارد به طوری که روزانه ۵۶.۵ میلیون متر مکعب گاز تولید می شود، ذخیره سازی گازی که به وسیله این پالایشگاه در تابستان انجام می گیرد، صرف مصرف بخش خانگی در زمستان می شود.

مدیرعامل شرکت پالایش گاز شهید هاشمی نژاد سرخس با پیشنهاد این موضوع که صنایع می توانند خود نسبت به تامین گاز از طریق ایجاد مخازن ذخیره اقدام کنند، افزود: در کشورهای دیگر مخازن ذخیره گاز متعلق به بخش خصوصی است و صنایع فولادی هم می توانند گاز را از شرکت ملی گاز ایران خریداری و آن را ذخیره کنند.

رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی در پاسخ به این سوال که آیا صنایع فولادی می توانند خود نسبت به ایجاد مخازن ذخیره گاز اقدام کنند، گفت: مشکل اصلی این است که در تابستان نیز گاز زیادی در اختیار صنایع فولادی قرار نمی گیرد و در واقع در تابستان هم مشکل کمبود گاز برای صنایع وجود دارد.

احمدرضا صفار طبعی افزود: در واقع پالایشگاه خانگیران باید در تابستان مازاد تولید گاز خود را ذخیره کرده و آن را برای زمستان نگه دارد که این کار انجام می شود، اما اگر قرار باشد این ذخیره سازی صرف صنایع فولادی شود، از حجم ذخایر به شدت کاسته می شود.

تا زمانی که در فرآیند تولید گاز و اورهال کردن (به روزرسانی) این بخش، سرمایه گذاری بزرگی انجام نگیرد، مشکل کمبود گاز حل نمی شود، از سوی دیگر تحریم ها نیز در این بخش بی اثر نبوده است، در مجموع لازم است که سرمایه گذاری های بزرگ و چندصد میلیارد ریالی در این بخش انجام شود. وی اظهار داشت: تا زمانی که در فرآیند تولید گاز و به روزرسانی (اورهال کردن) این بخش، سرمایه گذاری بزرگی انجام نگیرد، مشکل کمبود گاز حل نمی شود، از سوی دیگر تحریم ها نیز در این بخش بی اثر نبوده است و در مجموع لازم است، سرمایه گذاری های بزرگ و چند صد میلیارد ریالی در این بخش انجام شود.

با توجه به تاکید بر افزایش سرمایه گذاری ها در بخش تولید گاز در استان، استاندار خراسان رضوی چندی قبل در حاشیه بازدید از چند واحد تولیدی گفته بود که اکنون ذخیره سازی گاز در مخازن طبیعی، اکتشافات و حفر چاه های جدید گازی در اولویت این استان

افزایش تولید ۱۱ درصدی مجتمع فروکروم جغتای

گزارش عملکرد ۹ ماهه مجتمع فروکروم جغتای

تولید:

تولید فروکروم پرکربن در ۹ ماهه اول سال جاری (۲۲۴۶۱ تن) بوده که ۱۱/۴ درصد بیشتر از تولید در بازه مشابه سال ۱۴۰۰ (۲۰۱۶۱) و ۲۰۰ درصد بیشتر از برنامه تولید در سال ۱۴۰۱ (۱۱۲۵۰) می‌باشد.

مدیر مجتمع فروکروم جغتای از پیشتازی ۲۰۰ درصدی این مجتمع نسبت به برنامه تولید ۱۴۰۱ و افزایش ۱۱.۴ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته خبر داد. به گزارش روابط عمومی ایماپاسکو، احسان عزیزی، مدیر مجتمع فروکروم جغتای در این باره توضیح داد: در سال جاری تولید فروکروم پرکربن این مجتمع به ۲۲ هزار و ۴۶۱ تن رسید که بیانگر افزایش ۱۱.۴ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته و پیشتازی ۲۰۰ درصدی نسبت به حجم ۱۱ هزار و ۲۵۰ تنی است که برنامه تولید ۱۴۰۱ بوده است.

او با بیان اینکه در بازه ۹ ماهه سال جاری فروش فروکروم به ۱۷ هزار و ۱۸۰ تن رسیده است، تصریح کرد: در بخش فروش هم نسبت به برنامه از پیش تعیین شده سال جاری که ۱۱ هزار و ۲۵۰ تن تعیین شده بود، ۵۳ درصد پیشتاز هستیم. مدیر مجتمع فروکروم جغتای با اشاره به اینکه در واحد تولید سیلیکون متال پیشرفت ۱۰۰ درصدی داشته‌ایم، عنوان کرد: این طرح اکنون در مرحله تولید انبوه و افزایش کیفیت محصول به منظور رسیدن به درجه خلوص بیش از ۹۹ درصدی است.

عزیزی همچنین ادامه داد: در طرح توسعه‌ای جداسازی فلز از سرباره هم ۹۰.۵ درصد پیشرفت داشته‌ایم و پروژه در مراحل پایانی نصب تجهیزات و در ادامه تست و بهره‌برداری در بهمن ۱۴۰۱ قرار دارد. او در پایان خاطرنشان کرد: درصد پیشرفت طرح توسعه ماسه کرومیتی در این مجتمع هم حدود ۹۱.۵ درصد است که در بهمن سال جاری به بهره‌برداری خواهد رسید.

طرح های توسعه ای:

- واحد تولید سیلیکون متال با ۱۰۰ درصد پیشرفت :
این طرح در حال حاضر در مرحله تولید انبوه و افزایش کیفیت محصول به منظور رسیدن به درجه خلوص بالای ۹۹ درصد می باشد.

- طرح توسعه جداسازی فلز از سرباره با ۹۰/۵ درصد پیشرفت:
عملیات سیویل و نصب تجهیزات مربوطه به پایان رسیده است و پروژه در مراحل پایانی نصب تجهیزات و در ادامه تست و بهره برداری در بهمن ماه ۱۴۰۱ قرار دارد.

- طرح توسعه ماسه کرومیتی :
درصد پیشرفت این طرح حدود ۹۱/۵ درصد می باشد. مراحل سیویل و نصب تجهیزات این طرح به پایان رسیده و تست های اولیه استارت این طرح در حال انجام بوده و در بهمن ماه ۱۴۰۱ این طرح به بهره برداری خواهد رسید.

پروژه های زیست محیطی

- با توجه به احداث کارخانه سیلیکومتال در مجتمع و فرآیند ذوب و ریخته گری، انتشار غبارات دور از انتظار نمی باشد. لذا اقدامات ذیل جهت جلوگیری و کاهش غبارات صورت گرفته است.

- تعویض کامل کیسه های Bag House به تعداد ۴۸۰ عدد که در فرآیند Heat Up و پخت نسوز کوره آسیب دیده بودند.

- تعویض و اصلاح ۴۰ درصد از مسیر داکت انتقال غبار و نسوزکاری آن.

- نصب دودکش اضطراری و دمپره های مربوطه.

- نصب دریچه Fresh Air.

- اصلاح خروجی های دودکش مربوط به هود کوره.

- نصب سیستم کنترل جهت اجرای دقیق فرامین مربوطه شامل باز و بسته شدن به موقع دمپرها، تایم دقیق Offline و تزریق بموقع هوا.

- عایق بندی و آب بندی دقیق سیستم Bag House جهت جلوگیری از نشت دود و غبار.

- نصب جرقه گیر جهت جلوگیری از آسیب کیسه ها.

- نصب Dust Trap در مسیر داکت اصلی جهت جمع آوری بهتر غبارات.

- خرید تعداد ۵۰۰ عدد کیسه فایبرگلاس.

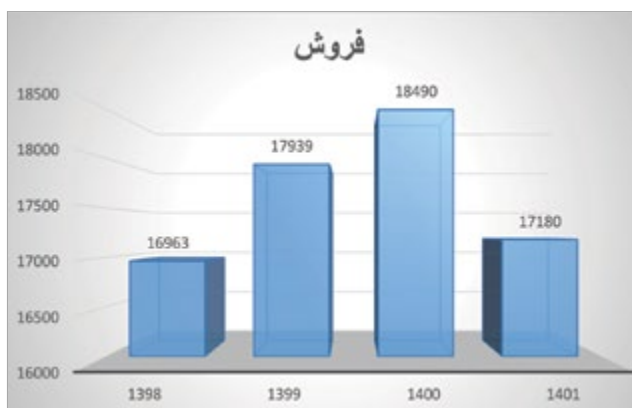
- طراحی و ساخت مخازن جدید برای افزایش حجم تصفیه خانه فاضلاب بهداشتی مجتمع با پیشرفت فیزیکی بشرح ذیل:

- گودبرداری ۱۰۰ درصد انجام شده، آرماتوربندی ۱۰۰ درصد انجام شده، بتن ریزی ۶۰ درصد انجام شده، برآورد تجهیزات و مترتال ۱۰۰ درصد انجام شده، تامین تجهیزات ۲۰ درصد انجام شده.

- اجرای سیستم مکانیزه انتقال غبارات خشک از Bag House به مخزن خنثی سازی غبارات.

فروش:

در بازه ۹ ماهه سال جاری فروش فروگروم (۱۷۱۸۰ تن) بوده که ۵۳ درصد بیشتر از برنامه فروش در سال ۱۴۰۱ (۱۱۲۵۰ تن) می باشد و فروش در بازه مشابه سال ۱۴۰۰ (۱۸۴۹۰ تن) است.

نیروی انسانی:

نیروی انسانی در ۹ ماهه سال جاری ۴۲۰ نفر بوده که حدود ۱۱ درصد بیشتر از بازه مشابه سال ۱۴۰۰ (۳۸۵ نفر) می باشد.

مروری بر وضعیت و چالش‌های ارزیابی اثرات محیط زیستی در ایران

چکیده

به دلیل ارتباط و پیوستگی اجتناب‌ناپذیر عوامل اقتصادی، اجتماعی و بوم‌شناختی در سیاست‌های راهبردی کشور و برنامه‌های کالان، به‌ویژه در برنامه‌های توسعه‌ای، قانونمند شدن مقوله محیط زیست و در نتیجه شکل‌گیری قانون ارزیابی اثرات زیست‌محیطی، موضوعی محرز و انکارناپذیر است. پیش‌بینی، جلوگیری یا کاهش بروز پیامدهای منفی و آثار سوء ناشی از فعالیت‌های انسانی در محیط زیست به نحوی که کاهش یا رفع آن آثار در محیط و بازگشت به وضعیت اولیه، از کنترل خارج نشده و غیرممکن نشود، از علل عمده توجه به ارزیابی اثرات زیست‌محیطی است. در این گزارش به تعریف، اهمیت و اهداف ارزیابی زیست‌محیطی و انواع آن، پیشینه تدوین قوانین و مقررات ملی و بین‌المللی در خصوص آن و اقدامات و دستاوردهای اجرای فرایند ارزیابی اثرات زیست‌محیطی در کشور در این زمینه اشاره شده است. طبق مصوبه شماره ۱۳۸ شورای عالی حفاظت محیط زیست ایران در فروردین ماه ۱۳۷۳، هفت نوع پروژه بزرگ عمرانی مشمول ارزیابی اثرات زیست‌محیطی شدند. در ادامه، جمهوری اسلامی ایران در آذرماه ۱۳۷۳ در بند «الف» تبصره «۸۲» قانون دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، نسبت به پذیرش موضوع ارزیابی اثرات زیست‌محیطی در چارچوب مصوبه قانونی خود اقدام کرده است. اگرچه با قانونی شدن این امر در ایران، روند طرح‌ها و پروژه‌هایی که مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند رو به افزایش بوده و همچنین توجه برنامه‌ریزان بیش از گذشته به ادغام ملاحظات زیست‌محیطی در فعالیت‌های عمرانی معطوف شده است، اما نتایج به‌دست آمده نشان‌دهنده روند صعودی موضوع تخریب محیط زیست در کشور است.

خلاصه مدیریتی

یکی از ابزارهای مهم و اساسی برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار در

بخش محیط زیست، برنامه‌ریزی در راستای ارزیابی آثار زیست‌محیطی پروژه‌ها و طرح‌های توسعه‌ای است؛ ارزیابی اثرات زیست‌محیطی، فنی است که براساس آن، همه مراحل عملیات یا پروژه‌ای که در راستای توسعه صورت می‌گیرد، از نظر آثار مثبت و منفی آن بر کیفیت محیط زیست بررسی می‌شود. به‌صورت کلی، برای دستیابی به موضوع مهم توسعه پایدار، نیاز به تلفیق ملاحظات کلان (بالادستی) زیست‌محیطی در سیاست‌ها، برنامه‌ها و طرح‌های کشور، قبل از اجرایی شدن آنها در عرصه‌های میدانی توسعه است. لذا ارزیابی اثرات زیست‌محیطی، از طریق فرایندی قاعده‌مند، اثرات احتمالی مثبت یا منفی یک پروژه را بر محیط زیست، مورد بررسی قرار داده و به رد یا قبول آن پروژه یا طرح به تصمیم‌گیران، کمک می‌کند. این موضوع از آن نظر برای اهمیت دارد که ارزیابی اثرات زیست‌محیطی یکی از عناصر اصلی تشکیل مدیریت زیست‌محیطی است و متعاقباً چنین مدیریتی، ضرورت اعمال چنین ارزیابی‌ای را توجیه‌پذیر می‌سازد.

در سال‌های اخیر به دلیل وضع قوانین و مقررات، انجام و تهیه گزارش‌های ارزیابی در بسیاری از کشورهای جهان الزامی شده است؛ به نحوی که امروزه، کمتر کشوری یافت می‌شود که نسبت به مقوله ارزیابی اثرات زیست‌محیطی ناآشنا باشد. در کشور ما برای اولین بار در سال ۱۳۷۳، موضوع ارزیابی اثرات زیست‌محیطی پروژه‌ها و طرح‌ها، وجه قانونی به خود گرفت. نزدیک به سه دهه از اجرای فرایند ارزیابی آثار زیست‌محیطی می‌گذرد، اما متأسفانه نتایج مناسب و قابل ملاحظه‌ای از اجرای آن حاصل نشده و حتی روند تخریب محیط زیست ناشی از فعالیت‌های انسانی، روند صعودی به خود گرفته است. در این گزارش تلاش شده تا به ضرورت وجود قوانین و مقررات ارزیابی زیست‌محیطی و نیاز به اعمال و اجرای آن‌ها در کشور پرداخته شود و همچنین مقایسه‌ای بین قوانین ارزیابی اثرات زیست‌محیطی برخی از کشورهای توسعه‌یافته و درحال توسعه با قوانین موجود در ایران انجام پذیرد. در این مطالعه، مشکلات، تنگناها و محدودیت‌های ارزیابی اثرات زیست‌محیطی در کشور

از صدور موافقت‌های محیط زیستی با ایجاد سیستم نظارتی و پایش یا کنترل زیست‌محیطی طرح‌ها و پروژه‌ها با افزایش کمی و کیفی نیروی انسانی در ادارات کل حفاظت محیط زیست استان‌ها و حذف سامانه‌های پایشی و نظارتی سنتی

◆ ارتقای دانش فنی و تخصصی مخاطبان مرتبط با فرایند ارزیابی محیط زیست کشور از جمله کارفرمایان، مشاوران، کارشناسان (حوزه ستادی و استانی سازمان حفاظت محیط زیست)

◆ انجام پژوهش کاربردی با موضوع آسیب‌شناسی فرایند ارزیابی محیط زیست کشور با تأکید بر تبیین جایگاه آمایش سرزمین، ارزیابی توان بوم‌شناختی، ارزیابی زیست‌محیطی راهبردی، ارزیابی اثرات تجمعی و ارزیابی اثرات زیست‌محیطی

◆ ایجاد استقلال مالی مشاوران و عدم وابستگی مالی به مجری طرح یا کارفرما از طریق تعیین مشاور و پرداخت هزینه‌های تهیه و انجام گزارش‌های ارزیابی اثرات زیست‌محیطی، از کانال بخش‌های تحقیقاتی سازمان حفاظت محیط زیست. پیشنهاد دیگر در این خصوص، استفاده از ظرفیت ملی محیط زیست است؛ بدین معنا که مجری طرح یا کارفرما، هزینه‌های مربوطه را مستقیماً به حساب صندوق واریز کرده و پرداخت حق‌الزحمه مشاور، با تصمیم و نظارت سازمان حفاظت محیط زیست، در مراحل مختلف پیشرفت کار انجام شود

◆ ارتقای دانش و فرهنگ زیست‌محیطی و بیان نمودن اهمیت محیط زیست و طرح مسائل و مشکلات موجود زیست‌محیطی از طریق رسانه‌های مختلف دیداری، شنیداری و نوشتاری یا از طریق مراکز آموزشی در کلیه سطوح و به تناسب نوع جامعه به منظور افزایش دانش زیست‌محیطی جامعه و مسئولیت‌پذیری کلیه مسئولان نسبت به تصمیم‌گیری‌های درست و حفظ محیط زیست

◆ توجه ویژه به موضوع حساسی محیط زیست
 ◆ رتبه‌بندی مشاوران برحسب نوع طرح یا پروژه به وسیله بخش‌های تحقیقاتی سازمان حفاظت محیط زیست، به دلیل تعدد و تنوع طرح‌ها و پروژه‌های مشمول انجام مطالعات ارزیابی زیست‌محیطی

نیز تشریح شده است. نتایج حاصل از گزارش موجود در بررسی و تحلیل ابعاد مختلف ارزیابی‌های آثار زیست‌محیطی در ایران نشان می‌دهد که مهم‌ترین چالش‌ها و محدودیت‌های موجود، در حوزه‌های قوانین و مقررات (نواقص و خلاهای قانونی)، دستگاه‌های اجرایی و از جمله دستگاه متولی (قابلیت‌ها و رویکردها)، بدنه ضعیف کارشناسی سازمان حفاظت محیط زیست در بررسی گزارش‌های ارزیابی زیست‌محیطی، عدم صلاحیت کافی مشاوران نسبت به تهیه گزارش‌های ارزیابی، دیدگاه نادرست کارفرمایان و مجریان طرح‌ها و پروژه‌ها نسبت به مقوله محیط زیست، روش کار ارزیابی زیست‌محیطی، فرایند تهیه و ارزیابی گزارش‌های بازنگری طرح‌ها، پایش، کنترل و نظارت و ضعف مشارکت‌های مردمی است. همچنین یکی از مشکلات قوانین موجود درخصوص ارزیابی آثار زیست‌محیطی پروژه‌ها و طرح‌ها در کشور، ریشه در ترجمه‌ای بودن آنها از متون قانونی کشورهای دیگر دارد؛ درحالی که با توجه به تفاوت‌های فرهنگی، محیطی و اقلیمی، این امر نیازمند بررسی تخصصی برای هریک از مناطق کشور است؛ لذا در این گزارش، پیشنهادهایی برای ارائه احکام تکمیلی و بهبود وضعیت ارزیابی اثرات زیست‌محیطی در کشور ارائه شده است. مهم‌ترین پیشنهادها قابل پیگیری در دولت به شرح ذیل ارائه می‌شود:

◆ تصویب طرح یا لایحه قانون ارزیابی محیط زیست کشور به صورت خاص و مستقل، به منظور ضمانت اجرایی و تقویت بازدارندگی
 ◆ توجه به ارزیابی زیست‌محیطی راهبردی در سیاست‌ها، برنامه و طرح‌های کلان کشور قبل از اجرا
 ◆ در نظر گرفتن ارزش کالاها و خدمات زیست‌بومی در تهیه و تصویب طرح‌ها در مبادی تأیید اولیه آنها توسط سازمان برنامه و بودجه و سایر دستگاه‌های اجرایی مرتبط
 ◆ ایجاد ردیف بودجه اختصاصی برای طرح توانمندسازی نظام ارزیابی محیط زیست کشور
 ◆ توجه به نظارت و پایش محیط زیست اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها پس

مقدمه

طبق تعریف، به تمامی فعالیت‌ها و کارهایی که انسان برای بهتر کردن زندگی خود در محیط زیست انجام می‌دهد، توسعه گفته می‌شود. حال اگر قرار باشد که این توسعه در بلندمدت پایدار باشد، باید شرایطی را که محیط زیست و منابع طبیعی به عنوان بستر توسعه برقرار کرده است، مدنظر قرار دهد. اگر محدودیت‌های محیط زیست نادیده گرفته شود، توسعه اقتصادی در نهایت به تخریب آن منجر خواهد شد. بنابراین دیدگاهی که حفاظت محیط زیست را مانعی بر سر راه توسعه اقتصادی تلقی کند، بسیار کوتاه‌نظرانه است. لذا توسعه صحیح فعالیت‌های انسانی نیازمند آن است که در تمام مراحل برنامه‌ریزی و مدیریت، به محدودیت‌های محیط زیست و منابع موجود در سرزمین، توجه شود.

به صورت کلی، دستیابی به تعادل مابین محیط زیست، جامعه و اقتصاد به منظور برآورده کردن نیازهای جاری بدون به خطر انداختن توانایی نسل‌های آینده در برآورده کردن نیازشان، ضروری در نظر گرفته می‌شود. توسعه پایدار به عنوان یک هدف از طریق ایجاد تعادل در این سه رکن پایداری به دست می‌آید. این موضوع منجر به هدایت سازمان‌ها در پذیرش رویکردی نظام‌مند نسبت به مدیریت زیست‌محیطی از طریق استقرار سامانه‌های مدیریت زیست‌محیطی با هدف کمک به رکن زیست‌محیطی از ارکان پایداری شده است.

در فرایند سیر تکامل مدیریت محیط زیست، به عنوان یک نظام گسترده و پویا برای مواجهه با آلودگی و تخریب محیط زیست، رویکردهای پیشگیرانه‌ای مورد توجه قرار گرفته‌اند.

در این راستا، از اواخر دهه ۱۹۶۰ میلادی، ارزیابی اثرات زیست‌محیطی EIA به عنوان فعالیتی به منظور شناسایی و پیش‌بینی اثرات یک پروژه بر روی رفاه و سلامت انسان و نیز بر محیط بیولوژیکی مورد توجه قرار گرفته است. همچنین بررسی و انتشار مطالعات این اثرات مطرح شده و اجرای قانونی آن جایگاه ویژه‌ای در کشورهای مختلف جهان یافته است. در سطح کشور، قوانین با مصوبات و زیست‌محیطی شاخه مهم و مستقلاً از حقوق عمومی تلقی می‌شود که با اصل پنجاهم قانون اساسی قوام گرفته و اخیراً قوانین مربوط به ارزیابی اثرات زیست‌محیطی از تکوین و تکامل نسبی برخوردار شده است. ارزیابی آثار توسعه بر محیط زیست روشی است برای اطمینان از رعایت ضوابط، معیارها و قوانین محیط زیستی در

طرح‌های مختلف که هدف اصلی آن پیش‌بینی، شناسایی و تجزیه و تحلیل دقیق کلیه نشان‌دهنده‌های مثبت و منفی یک طرح بر محیط زیست طبیعی و انسانی است. برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران توسعه اقتصادی - اجتماعی باید از محدودیت‌های اعمال‌شده از سوی محیط زیست آگاه باشند و در این زمینه، ارزیابی اثرات زیست‌محیطی روشی است که ملاحظات زیست‌محیطی را در فرایند برنامه‌ریزی و مدیریت برنامه‌های توسعه اقتصادی - اجتماعی وارد می‌کند.

امروزه ارزیابی اثرات زیست‌محیطی به عنوان یکی از مؤلفه‌های اثرگذار در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی جایگاهی واقعی یافته است. اثرات محیط زیستی در اشکال و انواع مختلف مثبت و منفی، مستقیم و غیرمستقیم، کوتاه‌مدت و بلندمدت، اولیه و ثانویه، نقطه‌ای و تجمعی، نمود پیدا می‌کنند. لذا ارزیابی زیست‌محیطی میزان کمی و کیفی اینگونه عوامل را به‌طور قاعده‌مند و براساس استانداردها و ضوابط و دستورالعمل‌ها مورد بررسی قرار می‌دهد و با شناسایی مهم و غیرمهم بودن اثرات، روش‌های حذف یا کاهش و همچنین نحوه کنترل و پایش آنها را ارائه می‌دهد. هدف از ارزیابی اثرات زیست‌محیطی، کمک به جلوگیری به حداقل رساندن و یا جبران هرگونه خطر زیست‌محیطی و در اغلب موارد تأثیرات اجتماعی است. از جمله پیامدهای عدم انجام مطالعات ارزیابی اثرات محیط‌زیستی پروژه‌ها، به شرح زیر است:

- ◆ **عدم آگاهی از پیامدهای محیط زیستی مهم و ماندگار، عدم تعیین اقدامات اصلاحی مناسب و درج آن در برنامه‌ها**
- ◆ **عدم آگاهی از درآمدها و هزینه‌های محیط زیستی پروژه‌ها، بروز اثرات مخرب جبران‌ناپذیر در محیط زیست**
- ◆ **بالا رفتن نرخ هزینه بر درآمد اجرای پروژه‌ها، افزایش هزینه‌های جبران صدمات و آثار زیست‌محیطی پروژه‌ها در سطح ملی**
- ◆ **افزایش مخاطرات زیست‌محیطی در سطح محلی، منطقه‌ای و ملی شامل ریزگردها، سیل، رانش زمین، آلودگی هوا و فرسایش خاک، افزایش احتمال انقراض گونه‌های گیاهی و جانوری**
- ◆ **افزایش احتمال شیوع بیماری‌ها و آفات گیاهی، جانوری و انسانی، افزایش نارضایتی‌های اجتماعی و عدم برخورداری از مدیریت مشارکتی در کشور**
- ◆ **عدم دستیابی به اهداف توسعه پایدار در سطح محلی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی**

- ◆ ارزیابی آثار زیست‌محیطی، سازوکاری برای آموختن از گذشته را ایجاد می‌کند که از اشتباهات پرهزینه و حوادث جلوگیری کرده و مدیریت منابع را طی اجرا و پس از اجرای پروژه تقویت می‌کند
- ◆ ارزیابی آثار زیست‌محیطی، موجبات حفاظت هرچه بیشتر از منابع را فراهم آورده و از بروز آثار جبران‌ناپذیر به محیط زیست جلوگیری می‌کند
- ◆ مجریان طرح‌ها و پروژه‌ها در زمان‌بندی تعیین شده، قادر به کاهش هزینه‌ها می‌شوند. در نتیجه فشار بر اعتبارات مالی دولت کمتر می‌شود.

۲. تعریف ارزیابی راهبردی زیست‌محیطی و تفاوت آن با ارزیابی اثرات زیست‌محیطی

علاوه بر ابزار ارزیابی اثرات محیط زیستی، ابزار دیگری تحت عنوان ارزیابی راهبردی زیست‌محیطی (SEA) وجود دارد. ارزیابی راهبردی زیست‌محیطی در واقع تکمیل‌کننده ارزیابی اثرات زیست‌محیطی (EIA) است. تفاوت بین این دو آن است که ارزیابی راهبردی زیست‌محیطی (SEA) در مرحله‌ای زودتر از ارزیابی اثرات زیست‌محیطی انجام می‌شود. تا زمانی که یک پروژه مرتبط با محیط زیست وارد فرایند تصویب نشود، ارزیابی اثرات زیست‌محیطی (EIA) در خصوص آن انجام نمی‌شود؛ ولی به این دلیل که تصمیم‌های مهم مرتبط با محیط‌زیست اغلب باید در چارچوب طرح‌ها و برنامه‌های اولیه اتخاذ شود، ارزیابی راهبردی زیست‌محیطی (SEA) در مرحله برنامه‌ریزی (طرح‌ریزی) انجام شده و به‌عنوان ارزیابی احتمالی اثرات زیست‌محیطی سیاست و خط و مشی‌ها، طرح‌ها و برنامه‌ها، توصیه می‌شود.

ارزیابی راهبردی زیست‌محیطی (SEA) یک فرایند و رویکرد قاعده‌مند و نوین است که شناسایی، پیش‌بینی و ارزیابی اثرات و پیامدهای زیست‌محیطی را در عالی‌ترین سطوح تصمیم‌گیری یعنی سطح کلان مدنظر قرار می‌دهد. بررسی قوانین و مقررات ارزیابی راهبردی زیست‌محیطی در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه نشان می‌دهد که این قوانین بیشتر در سطوح بخشی و آمایش سرزمین کاربردی‌تر و مؤثرتر بوده‌اند و در این زمینه کشور انگلستان به‌عنوان یکی از فعال‌ترین کشورها در پایه‌ریزی دستورالعمل‌های روش‌شناسی مناسب این ابزار، شناخته شده است.

با توجه به اثرات تخریبی و گاهی غیرقابل جبران و بسیار پرهزینه بسیاری از پروژه‌های توسعه، ارزیابی زیست‌محیطی به‌عنوان یک ابزار غیرقابل جبران و بسیار و با توجه به اثرات تخریبی و گاهی قدرتمند برای دستیابی به توسعه پایدار از سال ۱۳۷۳ در کشور ایران جایگاه قانونی یافته است. ولیکن متأسفانه با گذشت بیش از سه دهه، همچنان کشور درگیر معضلات ناشی از ارزیابی‌های زیست‌محیطی است. لذا در این گزارش سعی شده تا ضمن آسیب‌شناسی قوانین مرتبط با ارزیابی‌های زیست‌محیطی و نتایج مطالعات ارزیابی‌های کشورهای پیشرو، پیشنهادهای اجرایی و نظارتی کاربردی را ارائه کند.

۱. تعریف و اهمیت ارزیابی آثار زیست‌محیطی

۱-۱ تعریف

با برشمردن ویژگی‌های ارزیابی اثرات زیست‌محیطی، این ابزار به صورت‌های زیر تعریف شده است:

- ◆ مطالعه‌ای است که به بررسی اثرات یک پروژه پیشنهادی بر محیط زیست می‌پردازد
  - ◆ مطالعه‌ای است که با هدف برگزیدن بهترین ترکیب سود اقتصادی و هزینه‌های زیست‌محیطی در یک منطقه مشخص انجام می‌شود
  - ◆ مطالعه‌ای است که به پیش‌بینی تغییرات ناشی از اجرای یک پروژه مشخص بر کیفیت محیط زیست منطقه می‌پردازد
- همچنین، براساس تعریف اتحادیه بین‌المللی ارزیابی آثار زیست‌محیطی (IAIA)، ارزیابی را می‌توان فرایند شناسایی، پیش‌بینی، ارزشیابی و اقدامات کاهش آثار بیوفیزیکی، اجتماعی و دیگر آثار مرتبط با توسعه پیشنهادی قبل از تصمیم‌گیری اصلی و عملیات اجرایی نامید.

۱-۲ اهمیت ارزیابی آثار زیست‌محیطی طرح‌ها و پروژه‌های بزرگ توسعه‌ای کشور

ارزیابی آثار زیست‌محیطی به دلایل ذیل از اهمیت به‌سزایی برخوردار است:

- ◆ ارزیابی آثار زیست‌محیطی، ابزار مهم مدیریتی برای افزایش طول عمر بسیاری از پروژه‌هاست.
- ◆ استفاده از این ابزار برای اجتناب از بروز خطاهای جبران‌ناپذیر و یا ایجاد صدمات زیست‌محیطی، اجتماعی و یا اقتصادی ضروری است

شرکت آهن و فولاد ارفع
(سهامی عام)

ARFA Iron & steel.Co

شرکت آهن و فولاد ارفع

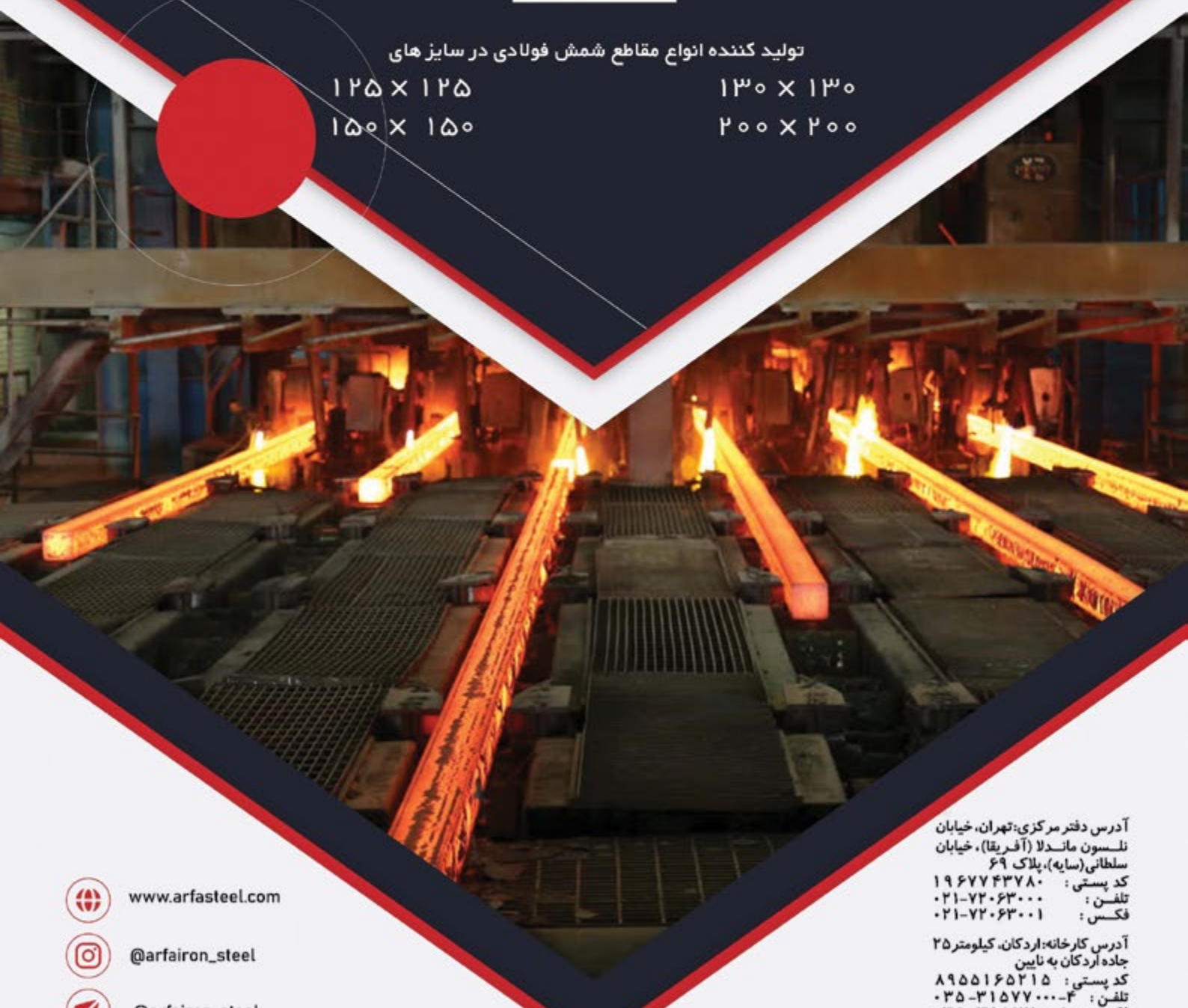
تولید کننده انواع مقاطع شمش فولادی در سایز های

۱۲۵ × ۱۲۵

۱۵۰ × ۱۵۰

۱۳۰ × ۱۳۰

۲۰۰ × ۲۰۰

www.arfasteel.com

@arfairon_steel

@arfairon_steel

آدرس دفتر مرکزی: تهران، خیابان
نلسون ماندلا (آفریقا)، خیابان
سلطانی (سایه)، پلاک ۶۹
کد پستی: ۱۹۶۷۷۴۳۷۸۰
تلفن: ۰۲۱-۷۲۰۶۳۰۰۰
فکس: ۰۲۱-۷۲۰۶۳۰۰۱

آدرس کارخانه: اردکان، کیلومتر ۲۵
جاده اردکان به نایین
کد پستی: ۸۹۵۵۱۶۵۲۱۵
تلفن: ۰۳۵-۳۱۵۷۷۰۰۰-۴
فکس: ۰۳۵-۳۱۵۷۷۰۰۵
صندوق پستی: ۸۹۵۱۵-۳۱۳

نخستین تولید کننده بریکت گرم (HBI) در کشور
سومین کشور در خاور میانه و نهمین کشور در دنیا
The First Producer of Hot Briquetted Iron (HBI) in Iran with 1.5 Million

HBI Advantages

All DRI Usage

Lack of Self-Igniting

Safe Transportation

Reducing Shipping Risk

Minimum risk of overheating during storage even in outdoor area

Continuous charging capability in EAF

Basket charging capability in EAF

Preheating function capability for charging in EAF

مزایای محصول HBI

کلیه کاربردهای DRI

عدم خود اشتعالی

سهولت در حمل و نقل

کاهش ریسک حمل دریایی

سهولت در انبارش حتی در محیط باز

قابلیت شارژ مداوم در کوره های EAF

قابلیت شارژ بسته ای در کوره های EAF

قابلیت پیش گرمایش جهت شارژ در کوره های EAF

Factory address : Persian Gulf Mineral
& Metal Industries Economic Zone
13 KM. Shahid Rajaei Port Road,
Bandar Abbas, Iran
Phone : +98 76 33379180-8
Email : bpgss@sabasteel.co

دفتر تهران : خیابان ولیعصر (عج)، خیابان شهید سرتیپ هوشنگ
و حید دستگردی (ظفر)، پلاک ۳۸۰، طبقه ۴
تلفن : ۰۲۱ ۹۱۰۹ ۱۲۶۱
کارخانه : بندرعباس . کیلومتر ۱۳ جاده اسکله شهید رجایی
منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس
تلفن : ۰۷۶ - ۳۳۳۷ ۹۱۸۰ - ۸

www.sabasteel.co

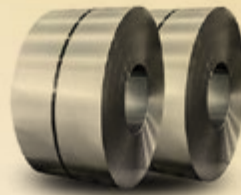
info@sabasteel.co

فولاد مبارکه بر مدار تامین گریدهای نو و محصولات ویژه فولادی

تولید برای نخستین بار در غرب آسیا به روش ریخته گری مداوم

کاربردها

- پزشکی
- ادوات نظامی
- صنایع شیمیایی و پالایشگاهی
- معماری و ساختمان سازی
- صنایع هوایی
- حوزه انرژی
- ظروف غذا و نوشیدنی
- وسایل کشاورزی
- وسایل زینتی

این گرید بر اساس استاندارد شرکت پوسکوی کره جنوبی و با الزامات خاص مشتری برای نخستین بار در کشور، با موفقیت طراحی و تولید شد

کاربردها

استفاده در صنایع خودروسازی

مقاومت بالا، اصطکاک زیاد، سطح براق و زیبا، خاصیت جوش پذیری بالا، انعطاف و شکل پذیری، سبک وزن بودن

کاربردها

- کف سازی زمین های در حال ساخت
- کف سازی اتاقک کامیون ها، وانت بارها و کشتی ها
- ساخت حفاظ در مناطق نظامی
- انبار کانتینر در بندرگاه ها
- خطوط جداسازی و دانه بندی در خط تولید مواد غذایی
- در ساخت سقف آسانسورها
- ساخت پله های اضطراری
- ساخت ایستگاه های اتوبوس
- ساخت پل های هوایی

فولادهای زنگ نزن

ورق های کورتن

تختال های الکتریکی

تختال API برای محیط های ترش

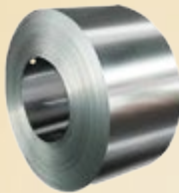
ورق میکروآلیاژی 340 YC

ورق های آجدار شطرنجی

کورتن استیل یا فولادهای مقاوم به خوردگی اتمسفری

مقاومت در برابر خوردگی در محیط های مرطوب و اسیدی تا چهار برابر

۴

- ساخت کانتینرهای حمل و نقل دریایی
- واگن های حمل ریلی
- مدول های پیش گرم هوا
- در نیروگاه های تولید برق حرارتی

فولاد مبارکه تختال با ۱۸ درصد سیلیسیم را برای نخستین بار در کشور تولید کرده است

۱/۸%

کاربردها

- موتورهای الکتریکی
- ژنراتورها

شکستن انحصار تولید این محصول در جهان

۶۰۰ میلیون یورو

میزان صرفه جویی ارزی با تامین نیاز صنعت نفت

کاربردها

- استفاده در صنایع پالایشی، پتروشیمی
- استفاده در مکان هایی که در معرض خوردگی قرار دارند

شرکت مهندسی فلور صنعت تهران
پیمانکار عمومی (G.C.)

حوزه های فعالیت

احیاء مستقیم

گندله سازی

کنسانتره سنگ آهن

صنایع مس

نفت، گاز و پتروشیمی

فولادسازی

تصفیه و انتقال آب

صنایع آلومینیوم

در آینده‌ای نزدیک

افزایش

یک میلیون تن

ظرفیت تولید فولاد کشور

مجموعه فولاد غدیر نی ریز

www.nghsco.com

